

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80**SLOVENEC**

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredništva telefon 50, upravnštva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun: Ljubljana 10.650 in 10.549 (za inserate) Sarajevo 7.563, Zagreb 59.011, Praga in Dunaj 24.797.

Poštnina plačana v gotovini.

Boj za šolo.

V posebnem odseku narodne skupščine se že dalje časa razpravlja o Pribičevičevem načrtu novega osnovnošolskega zakona, ki je pravo ogledalo policajsko, reakcionalne in nasilne miselnosti svojih avtorjev. Zato načrt ni vzbudil skrajnega odpora le pri vsej opozicionalni javnosti brez razlike, temveč celo v pretežnem delu onih krogov, ki so sicer nad vsak dvom vzvijeno zvesti oprode in zagonitveni nesrečne in državo razdirajoče politike sedanjega režima. Omenimo naj le slovenski del UJU ali pa belgrajski »Balkan«, ki je gotovo najbolj navdušen za režim, ki vladata pri nas vsa zadnja leta. Da odklanja vsa slovenska javnost enodusoč načrt, je samoposebi umevno, kajti on ne poslabšuje prav izdatno še celo dosednjega stanja v našem šolstvu, temveč ima, kakor smo pokazali že v specialnih člankih, tudi izrazito protislovensko ost, tako da pomenja dejansko pravi atentat na naš narod in naš slovensko narodno kulturo, radi česar mora vzbujati seveda skrajni odpor pri vsakem slovenskem kulturnem človeku, pa naj bo potem tega ali onega slovenskega naziranja.

Edini, ki si menda upa v Sloveniji zagovarjati celo to duševno dete g. Pribičeviča sta obe Žerjavovi trobili, jutranje in popoldansko. Ker pa seveda ne moreta ovreči kopice naših stvarnih in nepobitno ugotovljenih ugovorov, sta se poslužili svoje stare, žal da že vse preveč zarjavele in zato neučinkovite metode. Privlekli sta iz svoje ropotarnice vse rekvizite iz polpretek dobe od nacionalnega obnove do »klerikalne« lajne ter jih gonita, da zabrišeta porazni utis, ki ga je napravil na vse Slovenski Pribičevičev načrt, ki briše slovenski jezik kot edini učni jezik iz naše šole. Da mora ta špekulacija s »klerikalizmom« celo pri količkah treznih vernikov obet Žerjavovih trobil izgubiti vsak učinek, je jasno, kajti celo največji sovražnik »klerikalizma« ne more pri najboljši volji gledati v skrajno političkih in protikulturalnih smernicah zakonskega načrta — svobodomiselnosti in prav tako ne v izrazito protislovenskih določbah — nacionalnosti!

Reakcionalni trobili protislovenske Žerjavove politike imata svoje vernike in pa slovensko javnost najbrže za nepismeno, če si upata servirati svojim bralecem take gluposti, kajti jih beremo v njihovih stolpcih zadnje dni, kajti vsakdo, ki le nekoliko zasleduje javno življenje, dobro ve, da ne zahteva danes nobena katoliška stranka sveta kake »konkordatske šole« v starem smislu, najmanj seveda v paritetičnih državah. Kar naša stranka zahteva je, da bodi šolstvo v Sloveniji slovensko narodno, v čemer je gotovo edin prav ves slovenski narod in drugo, kar zahtevamo je, da bodi šola svobodna kakor je v Angliji, Belgiji, Holandiji in večaličenj tudi v Nemčiji, in tudi v tem bo gotovo soglašala z nami vsa resnično svobodoumna slovenska javnost. Da pa policijsko reakcionalstvo in protiverska zagrizenost Pribičevič-Žerjavove stranke nista istovetni s svobodoumnostjo, je danes jasno tudi najbolj zagrizenemu protiklerikalcu.

Naj imajo Srbji Pašičeve ali Pribičevičeve šolo, svobodno jim, to je njihova stvar, toda Slovenci kategorično zahtevamo slovensko šolo in za katoliške otroke katoliških staršev tudi katoliško šolo, kar ne izključuje, da bi ne imeli ortodoksni verniki in slepi pristaši naših »demokratov« Žerjavovske-Pribičevičeve šole, če jim je ta njih ideal. Za katoliške starše in otroke zahtevamo v tem pogledu popolne svobode in jo v isti meri priznavamo tudi vsem drugim, nočemo je kratiti nobenemu, a si je tudi sami ne damo in ne bomo dati jemati!

Da je to vprašanje prav lahko urediti v vsestransko zadovoljstvo, nam dokazuje danes že nešteoto držav, zlasti Belgija. V imenu nacionalizma, naprednosti in svobodoumnosti zahteva za slovenski narod slovensko narodno in svobodno šolo ter brezpogojno odklanja Pribičevičeve policijskulturno šolo za vzgojo reakcionalcev, stremuhov in tumpev. Otrok je last staršev in svojega naroda ter nikogar drugega, najmanj pa kakih reakcionalnih režimov, ki danes so, jutri pa bodo oveneni kadar trava.

Pašičeve zdravje.

Belgrad, 25. junija. (Izv.) Tekom današnjega dne ni bil k Pašiču pripuščen noben radikalni prvak, ki so hoteli na obisk k njemu. Tolmači se to s tem, da je Pašičeve stanje nespremenjeno in da je še vedno zelo slabo.

Komuniké

Belgrad, 25. jun. (Izv.) Številni vladni listi so energično akcijo opozicije proti vladnim nasilstvom in izigravanju parlamentarizma poskušali v javnosti diskreditirati s tem, da označujejo to sivarno in po vseh parlamentarnih principih dovoljeno delo opozicije kot obstrukcijo. Hoteli so to tudi izkoristili, da bi lahko opozicijo denuncirali, češ, da ruši ugled parlamenta in parlamentarizma.

Radi tega so se danes sestali voditelji bloka narodnega sporazuma. Na tej seji so pretresali posebno zadnje dogodke v skupščini. Po tej seji, kateri so prisostvovali Ljuba Davidović, dr. Korošec, dr. Spaho in dr. Lorković so protestirali pri predsedniku skupščine Trifkoviću radi neobjektivnosti prvega podpredsednika dr. Subotiča in radi gaženja poslovnika, ker se je prenehalo z razpravo o resoluciji dr. Superine o dogodkih v Sisku. Protestirali so, ker se njihova legalna parlamentarna borba označuje kot obstrukcija. Zahtevali so, da se čimprej postavi na dnevni red verifikacija mandatov HSS. Dalje se je govorilo o jutrišnji seji. Skupščinsko predsedstvo so prosili, da izposluje pri dr. Ninčiću, da se interpelacija poslanca S modeja o zbljanju med Avstrijo in Nemčijo čimprej postavi na dnevni red. Kar se tiče verifikacije, je izjavil Trifković, da nima od vlaže nobenega poročila, kdaj se bo to vprašanje postavilo na dnevni red in da se nadej, da pride vprašanje verifikacije na dnevni red v soboto. Druge zadeve načelnikov klubov je vzel na znanje in objabil, da bo storil vse, kar je v njegovi moći.

Revolucija na Grškem.

Belgrad, 25. junija. (Izv.) Proti večeru so danes prispele v Belgrad vesti, da je v Grčiji izbruhnila revolucija. O tej revoluciji je »Politika« proti večeru izdala posebno izdajo, v kateri poroča naslednje:

»Radiogram iz Aten javlja, da je skupina revolucionarjev general Pangalos s skupino revolucionarnih častnikov zavzela vse javne zgradbe v Atenah. Prvo poročilo javlja, da so revolucionarji gospodarji položaja v celi Grčiji.«

Nadalje javlja »Politika« iz Aten:

»Na čelu revolucionarjev je general Pangalos s skupino revolucionarnih častnikov in velikega dela vojaštvja. Pokretu se je pridružil tudi admiral Hadžikyriacos, ki se je postavil na čelu pomorskim vojnim silam. General Pangalos je izdal manifest, v katerem pravi, da zahtevajo revolucionarji, da Mihalakopoulos in ves njegov kabinet takoj da ostavko. Pangalos izjavlja, da je revolucija moralna nastopiti in da je pristen odmev narodovega mišljenja. Ljudstvo, pravi Pangalos, zahteva brezopogojno boljše finansiranje in vsestransko štedenje in prenehanje z današnjo politiko.«

Začenja se novo dejanje v veliki drami Grčije. Ravno včeraj so radiogrami iz Aten poročali na vse strani sveta, da se položaj pomirjuje. Poročila in radiogrami iz Londona in Aten pa javljajo, da je nastopila v Grčiji nova revolucija, na čelu katere stojijo Pangalos in general Hadžikyriacos. Ta imena, preveč znana v zgodovini Grčije, kažejo takoj tudi smer in tendenco tega najnovejšega preokreta v Grčiji. Voditelji revolucije, ki so lansko leto zrušili kraljestvo in prestol Konstantinovega sina, Pangalos in Hadžikyriacos, proglašajo republiko v Grčiji, so stali na popolnoma.

RAZSIRJENJE POSTAJE ST. ILJ V SLOV. GORICAH.

Belgrad, 25. junija. (Izv.) Minister železnic je na pisemno vprašanje posl. Žeboja odgovoril, da se postaja St. Ilj v Slov. goricah spremeni in razsiri v tovorno postajo. Razsirevanje je bila odobrena na predlog komiteja Južne železnice s štev. 5980 z dne 30. marca 1925. Po tem odloku se na postaji uvede carinska in policijska služba. Stroški za zgradbo prevzame država, stavbišča pa morajo plačati občine. Ravnateljstvo v Ljubljani bo izdelalo proračun in načrt. V odgovoru načrta ministrstvo, da je ravnateljstvo naročilo, da se

Vendar drugi radikali zopet zatrjujejo, da se je Pašičeve stanje znatno izboljšalo in da bo v najkrajšem času lahko odpotoval v inozemstvo na zdravljenje.

opozicije.

niti najosnovnejših parlamentarnih niti z zakonom zajamčenih pravic opozicije.«

PROTEST VODITELJEV OPONICIJE PROTI PRISTRANSKEMU POSTOPANJU ZBORNIČNEGA PODPREDSEDNIKA.

Belgrad, 25. jun. (Izv.) V predsedništvu narodne skupščine se je danes vršila seja predsednikov parlamentarnih klubov. Ljuba Davidović, dr. Korošec, dr. Spaho in dr. Lorković so protestirali pri predsedniku skupščine Trifkoviću radi neobjektivnosti prvega podpredsednika dr. Subotiča in radi gaženja poslovnika, ker se je prenehalo z razpravo o resoluciji dr. Superine o dogodkih v Sisku. Protestirali so, ker se njihova legalna parlamentarna borba označuje kot obstrukcija. Zahtevali so, da se čimprej postavi na dnevni red verifikacija mandatov HSS. Dalje se je govorilo o jutrišnji seji. Skupščinsko predsedstvo so prosili, da izposluje pri dr. Ninčiću, da se interpelacija poslanca S modeja o zbljanju med Avstrijo in Nemčijo čimprej postavi na dnevni red. Kar se tiče verifikacije, je izjavil Trifković, da nima od vlaže nobenega poročila, kdaj se bo to vprašanje postavilo na dnevni red in da se nadej, da pride vprašanje verifikacije na dnevni red v soboto. Druge zadeve načelnikov klubov je vzel na znanje in objabil, da bo storil vse, kar je v njegovi moći.

ma določenem stališču proti Mihalakopulosu in politiki, ki jo je začela voditi njegova vlad. Med zahtevami, ki so jih postavili revolucionarji v Atenah in ki morajo biti temelj novega reda v Atenah, je tudi ta, da se absolutno prekine s politiko sedanje vlade. Ako s temi strani gledamo na to stvar, mora biti naša država neobičajno zainteresirana za to, kar se te dni godi v Atenah. S to revolucijo prehaja razmerje med našo in grško državo v novo in zelo težko fazo.

Belgrad, 25. junija. (Izv.) Tako, ko se je zvedelo za te vesti o revoluciji v Grčiji, ki so vzbudile neverjetno senzacijo v belgrajski javnosti, pa tudi med političnimi krogovi, je vaš dopisnik odšel v ministrstvo za zunanje zadeve, kjer so mu izjavili, da dosedaj nimajo več vesti o prevratu v Grčiji, pač pa, da so dobili iz Soluna vest, da je general Cerulis prevzel na čelu tretje armade vso oblast v roke. Zasedel je pošto in brzov, železnicne in vse javne zgradbe. Na ljudstvo je izdal proglas, v katerem zahteva, da sedanja vlada odstopi in prevzame vso oblast v svoje roke Pangalos. Zahteva motivira v proglasu s tem, da dosega vladu ni znala dovolj braniti grškega prestiža in dovolj vzdržati na potreben višini. Nadalje se poroča, da se je temu pokretu solunske armade pridružila garnizija v Janini. Glede Aten v zunanjem ministrstvu niso mogli dati nobenih podrobnosti, ker so vse zvezne med Solunom in Atenami pretrgane. Ravno tako so na grškem poslaništvu izjavili, da nimajo podrobnosti o tem preokretu. Vsekakor je ta preokret velike važnosti za nadaljnji razvoj na Balkanu.

Atene, 25. junija. (Izv.) Vlada je odstopila.

stori vse, da se postaja čimprej razsiri v tovorno. Tako je ugodeno želji prebivalstva v okolici St. Ilja.

RAZPRAVA O TISKOVNEM ZAKONU.

Belgrad, 25. junija. (Izv.) Danes dopoldne in popoldne se je nadaljevala v zakonodajnem odboru razprava v načelu o tiskovnem zakonu. Dopoldne je izpolnil s svojim govorom demokrat Milan Groš. Popoldne je govoril musliman Hamzalija Ajancović. Posebno govor Ajancovića je bil toplo sprejet, ker je razložil težko stališče časnikarjev po novem zakonu.

Cene inseratom:

Enostolpske petline vrste
mali oglasi po Din 1:50 in
Din 2:—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2:50,
veliki po Din 3:— in 4:—,
oglasi v uredniškem delu
vrstico po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvzemši
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v gotovini.

Borba demokratarije za davke.

To je že res škandal, kar zdaj počenja demokratarsko časopisje povodom ljubljanskega shoda proti davčni preobremenitvi Slovenskega. Namesto da bi se pridružilo vseobčemu protestu in krepko podpiralo akcijo za olajšanje sedanjih neznosnih davkov, ki nas grožje gospodarsko uničiti, pa še tej akciji nasprotuje in jo izkuša diskreditirati in izpodkopati. Najnesramnejše v tem pa je Žerjavovo popoldansko glasilo, ki se brez vsake pravice imenuje »Slovenski Narod«. Izleglo je perfiden članek »Klerikalci in njih borba proti davkom«, v katerem piše, da so se klerikalci polastili davčnega vprašanja samo zato, da ga izrabijo v svoje strankarske demagoške svrhe in da načuvajo ljudske množice proti državnim oblastim! Večje podlosti in hudobnosti si je težko mislit kot je zapisana v teh stavkih, ki so ena sama grda laž, denunciacija in naravnost brezvesten zločin proti življenskim interesom slovenskega ljudstva.

Mi na to perfidijo Žerjavovega trobilo ne bomo odgovarjali, ker odgovora sploh ne zasluži; mi jo tu samo pribijemo, a sodbo prepuščamo pošteni slovenski javnosti.

Kar se pa tiče ocenjanja Žerjavovega trobila Slovenski ljudski stranki, da ona za olajšavo davkov ni nič storila, ko je bila lani skoraj pol leta na vladu, konstatiramo, da je Davidovičeva koalicija vladila, v kateri je bila zastopana tudi SLS, trajala samo tri mesece, da pa je ta vlad, kakor vsak ve, takoj pristopila k sestavljanju rednega državnega proračuna, a ga ni mogla izdelati in predložiti skupščini, ker se je morala umakniti vlad PP. Da je Davidovičeva vladilo bilo dano daljše življenje, bi že davno imeli redni državni proračun in manjše davke, dočim gospodari PP vladajo samo z dvanaštinami, s katerimi nalaga vedno nove in težje davke. Naložila nam jih je s pretečenimi dvanaštinami, naložiti nam jih hoče s sedanjimi dvanaštinami in naložila nam jih bo tudi z novim zakonom o direktnih davkih, o katerem smo včeraj s kričenji številki dokazali, da bo Slovenijo še hujše obdavčil nego je že.

Zerjavovo popoldansko trobilo, ki bi menjalo najrajsi video Slovenijo še kolikor mogoče dolgo ječati pod neznosnim davčnim vijakom, pravi, da se davčno vprašanje ne da tako hitro rešiti, ampak je rešitev takšnega komplikiranega vprašanja mogoča samo z resnim prevdarnim delom, v isti senci pa očita klerikalcem, češ, da bi bili z eno samo poteko peresa lahko spravili s sveta to težko vprašanje, ko so bili na vladu.

Ali nesrečno trobilo res ne ve, da more o povisjanju ali znižanju davkov sklepati samo parlament in to, kadar je v obravnavanju državnih budžet? In ta moment je zdaj, ko so v skupščini predložene no

je v proračunu doseglo ravnotežje, ker je sedaj razvidno, da ostane nepokrita okrog ena milijarda. Razprava se bo jutri nadaljevala.

NOBENE ODSKODNINE ZA NARODNI DOM V TSRTU.

Firenze, 25. junija. Predsednik italijansko-slovenske konference sen. Quartieri dementira časniške vesti, glasom katerih bi bile na konferenci nastale težkoče zaradi odškodnine za požgani Narodni dom v Trstu. Jugoslovanska delegacija take zahteve sploh ni stavila; delo konference uspešno napreduje in se v kratkem završi.

SALANDRA PROTI ZDROUŽITVI AVSTRIJE Z NEMČIJO.

Rim, 25. junija. (Izv.) »La Vita de Nazionale« poroča, da je imel Salandra govor, v katerem se je izrekel proti združitvi Avstrije z Nemčijo. Ta govor je v popolnem nasprotju z njegovimi govorji, ki jih je imel lani in prejšnja leta in v govorih med vojno. Sedaj se je postavil na stališče, ki je nasprotno samoodločbi narodov.

CASNIKARSKI STANOVSKI RED V ITALIJU.

Rim, 25. junija. Posl. Amicucci je izdelal stanovski red za časnikarje (kakor imajo svoj red odvetniki, zdravnički itd.). Uvedejo se meniki, v katere bodo morali biti vpisani vsi poklicni časnikarji. Vsak časnikar bo moral imeti izkaz o svoji neoporečnosti. Delovna pogodba časnikarjev se pravno prizna. Doselej pridobljene pravice dosedanjih članov časnikarske organizacije ostanejo nedotaknjene.

PODPIS ITALIJANSKO-AVSTRIJSKIH DOGOVOROV GLEDE OBMEJNHIH OZEMELJ.

Rim, 25. junija. Ag. Stefani naznanja, da so včeraj v palači Chigi podpisali italijansko-avstrijske dogovore glede ločitve premoženja bivše vojvodine Koroške in glede lovskih pravic v obmejnem pasu.

ITALIJANSKE LADJE V BALTISKEM MORJU.

Berlin, 25. junija. (Izv.) »Vossische Zeitung« poroča iz Moskve, da bodo obiskale tri italijanske vojne ladje Baltiško morje. Obisku italijanskih ladij v Baltiškem morju pripisuje velik politični pomen, ker smatrajo italijanski obisk kot demonstracijo proti napovedanemu obisku angleških ladij v istih vodah.

ITALIJA IN GRŠKA.

Rim, 25. junija. (Izv.) Močno opažajo držanje italijanskega tiska napram Grčiji. Italijanski listi vedno bolj naglašajo potrebo zbljanja med Italijo in Grčijo.

POLOŽAJ V MAROKU.

Pariz, 25. junija. (Izv.) Položaj v Maroku se je znatno izboljšal.

Madrid, 25. junija. (Izv.) Danes so se raznesle vesti o mirovnih pogajanjih med Španci in Abd-el-Krimom.

ANGRIJA IN RUSIJA.

London, 25. junija. (Izv.) V spodnji zbornici je Chamberlain odgovarjal na razna vprašanja. Na vprašanje, ali misli vlada skleniti slično pogodbo z Rusijo, kakor je rusko-italijanska trgovinska pogodba, je odgovoril zanimalno in rekel, da ne veruje, da bi mogla rusko-italijanska pogodba Italiji kaj koristiti.

ZAGONETNA SMRT.

Budimpešta, 25. junija. (Izv.) Glavni ravatelj »A. G. banket« Tibor je danes umrl vsled zastrupljenja z veronalom. Dosedaj še ni bilo mogoče ugotoviti, ali gre za nesrečo ali pa za samomor.

O razstavi ženskih ročnih del in risb iz uršulinskih šol v Ljubljani.

Ljudje smo nezaupljivi in maloverni in ne verjamemo drug drugemu na pogled in besedo. Ni dovolj, da kaj znaš, pokazati moraš to znanje napisano črno na bele. Izkazati se moraš v javnosti, razstaviti se moraš. In če se nočeš, porečejo da nič ne znaš. Tako so prišle tudi šole do tega, da prirejajo ob koncu šol, leta razstave, izkazico o svojem delovanju: o duševnem pri različnih izpitih, ki jih je dandanašnji toliko in — zdi se — da dosti preveč — in o ročnem pri posebnih razstavah. Tu tekmujejo šole druga z drugo, ljudje posečajo razstave, nekateri iz dolžnosti, drugi iz zanimanja za svoje otroke, to so starši, ki bi še in še občudovali izdelke svojih potomcev. In nekateri so tudi med njimi, ki se zamislijo v duhamorni delo učiteljstva in učencev in ki v duhu premerijo vso težavno pot od prvega voda in prve krte do končnega izdelka in zaseduje kretanje, ko je prispel ta izdelek v dvoranu razstave. Koliko dela, truda, koliko skrbi je v vsakem koščku, ki ga vidis na taki razstavi! Kolikorat se je morala učiteljica skloniti, kolikorat povedati, kako je storiti to in ono — in kolikorat so se razgrelle glavice učenc in vzrepeta roke, da so zadele pravo mero in obliko! Vse to slišiš in čutiš pri pogledu na razstavo. Tisti so ti izdelki in vendar so glas-

Včeraj se je pripeljal ob pol 1 popoldne v Ljubljano kraljevski par. V spremstvu kralja se nahajajo prvi adjutant general Hadžić, drugi adjutant polkovnik Dragutinović in ordonančna častnika podpolkovnik Mazuranić in kapetan Pogačnik. Na kolodvoru se je zbrala možica ljudi, ki so kralja živahnpo pozdravljali. Mladina je kraljico in prestolonaslednika obispala s cvetkami. V imenu oblasti sta kralja pozdravila veliki župan dr. Vilko Battič in poveljnik Dravske divizije general Stojanović. Dvorni vlak je stal na ljubljanskem kolodvoru 10 minut, nato pa se je odpeljal na Bled. Danes ali v soboto bosta prišla na Bled tudi romunski kralj Ferdinand in kraljica Maria. Tam bosta ostala dva dni in si ogledala Gorenjsko, nato bosta odpotovala na Francosko in Angleško. * * *

Zaradi navzočnosti kraljevega para je proslava Vidovega dne 28. junija na Bledu zelo slovesna. Priredi se čarobna razsvetljiva na jezeru. Razsvetljena bodo vsa poslopja in s tem jezero obrobljeno z žarečim vencem, na sredini pa bo otok v enem samem plamenu v raznih barvah, česar ni bilo dosedaj še vi-

deti. Skala blejskega gradu bo razsvetljena z raznobarnim bengaličnim ognjem in ves ta odsev se bo zrcalil po vodni gladini. Na bližnjih gričih bodo goreli kresovi, istotako na visokih grebenih, in s tem bo slika še bolj izpopolnjena in impozantnejša. Točno ob 9 se sprožijo na gradu raket v znamenje, da okinčane in razsvetljene ladje odplovejo od pristanišča pred zdraviliškim domom na čelu z godbo dravske divizije in pevskim društvom proti kraljevemu gradu Suvobor, kjer se bo zasvirala državna himna in zapela podoknica kralju Aleksandru, kraljici in prestolonasledniku med strešanjem topičev in zažiganjem umetnih ognjev. Sprevd se nato vrne v pristanišče k Zdraviliškemu domu, kjer se vrši velika veselica in prosta zabava. — Poseben vlak odhaja iz Ljubljane ob 5 popoldne in se vrne v Ljubljano iz postaje Bled ob 1 zjutraj v pondeljek, na praznik sv. Petra in Pavla. Polovična vožnja. Preskrbljeno je, da bodo skupine doble popust pri prehrani. Vožnja po jezeru z malim čolnom, razsvetljenim za 5 oseb Din 80; veliki čoln za 18 oseb Din 360. Avtovožnja iz Lesc-Zdraviliški dom ali postaja Bled — Zdraviliški dom Din 10 za osebo.

Politične vesti.

Razmerje med radikali in samostojnimi demokrati. »Jutroje ljubljene, zagrebški Jutarnji list«, piše: »Dosedaj so radikali že večkrat direktno ali indirektno dali samostojnim demokratom razumeti, da jih ne žele več v vladu in da bi bilo učinkno, da se umaknejo s pota, ki ga sedaj utirajo za sporazum. Samostojni demokratije pa so ostali dosedaj trdovratno na svojem mestu, misleč, da bodo s svojimi intrigami ustvarjanje vsakega novega položaja onemogočili. V najnovejšem času pa se že v njihovih vrstah samih kaže neko govorje nezadovoljstvo z dejanskim položajem. Tako trdijo dobro poučeni krogci, in samostojni demokratje tem vestem ne ugovarjajo, da tudi samostojni demokratje že razpravljajo o položaju in da so se postavili na stališče zahtevati od vlade in od radikalov sploh, da se položaj razčisti, pri čemur bi samostojni demokratje z ugodno formulo prisilili radikalne pravke, da se jasno izrazijo o politiki sporazuma in da se končnoveljavno uredi razmerje med radikali in samostojnimi demokratimi. Pri samostojnih demokratih se je pojavil predlog, ki ga je stavil baje dr. Žerjav, da se s posebno deklaracijo izvoste vladna kriza, da samostojnih demokratov ne bi položaj sam prisilil na izstop iz vlade. S tem predlogom pa Pribičevič ni posebno zadovoljen. — S tem porečilom »Jutranjega lista« bo »Jutro« menda zadovoljno.

Dobra lekeja. »Jutarnji list« poroča iz Siska, da se je tam vrnila na dan proslave zbrane bitke pri Sisku 1. 1593. slava 26. pešpolka. Slave se je udeležil tudi »Hrvatski Sokol« v Sisku, čeprav načelnik je tudi poveljnik polka čestital »pukovsko slavu«. Na slavnostni pojedini je pa govoril za načelnikom »Hrv. Sokola« tudi Pribičevičev komisar dr. Auer, ki je na bizantinsko vasilij način slavil samo srbsko armado in njene zasluge. Po njegovem govoru pa je vstal divizijski general in rekel: »Moram popraviti nekaterje napake in netočnosti v gorovu gospoda predgovornika. Ne srbska vojska, ampak vojska Srbov, Hrvatov in Slovencev nas je osvobodila. V polkih, katerih sem poveljeval, je bilo poleg Srbov tudi mnogo Hrvatov in Slovencev. Jugoslovenske legije, v katerih so bili Srbi, Hrvati in Slovenci, so se bojevale in prodile soluno sko fronto.« Zelo so opazili udeležniki slavnosti, da so hrvatskim Sokolom kot gostom

stregli častniki. — Upamo, da zaradi govora gospoda divizijskega generala ljubljanski načelniki ne bodo popadali v omedlevico. Lekcija, katero je vesiljiv dr. Auer pošteno zaslužil, bi bila primerna tudi za marsikater vesiljivo naturo v Ljubljani.

Pribičevičev pomočnik. Včerajšnji »Obzor« pričuje zanimivo vest, da je glavni podpornik Sv. Pribičeviča proti sporazumu general Trifunović. Ta je z veliko vremenu podpisal Pribičevičeve načrte glede Hrvatske še kot poveljnik v Zagrebu in je pošiljal v Belgrad dopise, v katerih je dolžil takoreč vse Hrvate velezidzaje. Za plačilo za storjene usluge je postal vojni minister. Tudi kot vojni minister ruje skupno z vpokojenim generalom Okanovićem pri Pašiču proti sporazumu med radikalji in HSS. Po nasvetu teh dveh mož prireje Pribičevič tudi shode na Hrvatskem, ki naj bi Pašiču in radikalom dokazali, da stoji vsa Hrvatska v taboru Pribičevičevem. Kakor se je video v Sisku, to ni posebno težko dokazati, če ima ta ali oni minister dovolj oronista na razpolago.

Politika poroča: »Kakor zatrjujejo dobro poučeni krogci, si bodo pričela takoj po verifikaciji mandatov HSS oficijelna pogajanja med radikali in radičevci. Pogajali se bodo javno in o rezultatu pogajanj bodo objavili tudi zelo važen dokument, ki se tiče Radiča in ki ga dosedaj drži v največji tajnosti.«

Pisemska tajnost. Pribičevičeva »Reč« je pričula faksimile pisma, ki ga je pisal po slanci Mate Jagatić nekemu svojemu prijatelju. Poslanci HSS so vsed tega interpolirali skupščinskoga predsednika, kako je moglo priti privatno pismo v roke Pribičeviču kljub temu, da je v ustavi pisemska tajnost zajamčena.

Beležke.

Sama demagogija. Karkoli delajo »klerikalci«, je po Žerjavovem časopisu sama demagogija in varanje ljudstva. Ce »klerikalci« zajtrkuje, je to demagogija, ker hoče s tem pokazati, da bi vsi ljudi, tudi najrevnejši, morali zajtrkovati. »Klerikalci«, ki zajtrkuje, uganja torej demagogijo in hujskarijo. Ce ne zajtrkuje, uganja zopet demagogijo, ker hoče hujskati revere na one ljudi, ki zajtrkujejo. Ce »klerikalci« pravi, da plača Slovenija preveč davka, je to demagogija, ker hujška ljudi proti davkom. Ce pa pravi, da plača Slovenija premalo davkov, je to zopet demagogija, ker hoče Belgradu dokazati, da so »klerikalci«

v teh težkih časih, ko vse hiti in se preriva drug čez drugega, ti je nerazumljivo, odkod in kako je prišla ona brezkončna potrebitnost, ki je potrebna, ki je dandanašnji tako nemoderarna, da smo jo izročili strojem. Obleke in perilo, blazine in rjuhe, prti in prtiči in vložki in razni okraski so se porodili iz te potrebitnosti, razvili so se v cvetke in rože in so zašepetalih tih pesem o delu, ki ne išče slave in ni za to na svetu, da si pribori kak »stolček za čast in boljšo službo. Temveč je za to, da dobro storí svojemu bližnjemu. Ta ženska ročna dela so polet duha, ki tihu snuje in tih daje drugim, da prav tako store, ko odrastejo, da koristijo svojcem in domu in narodu. In kako kdo dà, to je umetnost. — V risbah iz ljubljanskih uršulinskih šol je ista pesem o delu in o lepoti prirode in življenja. Tu najdeš opazovanja iz prirode in geometrije, dobiš snovi iz domišljije in skladnosti barv, se razveseliš ob živi barvi in toplem tonu, se začudiš radi spremnosti in izvežbanosti rok in dobro pogojenih domislikev, gledaš in lepo ti je pri srecu: papir ni papir in barve niso mrtva snov — vse govori o življenju, o veri v bodočnost in solnce naše mladine in domovine. — Ko odhajaš s te razstave uršulinskih šol, je najmanj to, da se spoštujšo skloniš vprito velikega duha dela, ki je v teh šolah; nekaj te sili, da si tudi hvaležen temu delu, hvaležen iz sreča in zato, ker je umetnost delati tedaj, ko nimaj nobenega izgleda na priznanje. To je delo višje vrste.

večji patrioti kakor demokratje. Ce pa pravita gg. dr. Puc in Jože Turk, da plačuje Slovenija preveč davka, to ni demagogija, kajti ondava delata za ljudstvo in ne lovita kalinov za svojo stranko, kar je končno tudi res, kajti takolični kalinov ali »gimpeljnov« kot med demokratij, ih ni pri nobeni drugi stranki. Ce zahteva dr. Žerjav, da morajo vse Slovenci v vladno stranko, v kateri sedi on, samo da bi kaj dosegli, to ni demagogija, ampak realna politika. Ce se kasneje izkaže, da mu vse vladino nič ne pomaga, da bi kaj dosegel, on pa vseeno ostane v vladu, je to pameina politika. Ce bi pa »klerikalci« tako delali, bi bila to zopet le demagogija. Iz česar sledi, da so »klerikalci« odlični demagogi, kar je vsaj nekaj demokratje so pa spredaj in zadaj za nič.

Nova velika sijajna manifestacija. Svetozar Pribičevič bo nadaljeval svojo v Sisku tako srečno začeto samostojno-demokratsko predstavo 25. avgusta v Varaždinu. Program: Slovenski prestop vseh radičevskih organizacij iz Varaždina in okolice in iz Medjimurja v samostojno demokratsko organizacijo Sv. Pribičeviča. Veliki župani, policija in žandarmerija so že prejeli potrebna navodila. Kdor ne pride, bo zaprt, kdor pa pride, bo dobil luka, sira in frišne štruklje in bo imel čast videti in sličiti Sv. Pribičeviča. Posebnost zabave: Slovenski sprejem hrvatskih radikalov na kolodvoru v Varaždinu. Vstop prost. Otroci in vojski plačajo polovico.

Slovenska Trobenta se vprašuje, zakaj Davidovičeva vlada ni »enim mahom perešac« odpravila davkov, zoper katere zdaj protestujejo hišni posestniki. Na to »Trobent« odgovarja, da so bili hišni posestniki lani z Davidovičevim v Zagrebu in pošiljal v Belgrad dopise, v katerih je dolžil takoreč vse Hrvate velezidzaje. Za plačilo za storjene usluge je postal vojni minister. Tudi kot vojni minister ruje skupno z vpokojenim generalom Okanovićem pri Pašiču proti sporazumu med radikalji in HSS. Po nasvetu teh dveh davkov je Žerjav zavil z vrednostjo. Ni pa na drugi strani ukinil 30 % pribitka na hišni davki, kakor je bilo sklenjeno med samostojnimi demokratimi in radikalji, kakor so to objavljali demokrati dnevniki kot »uspeh vlade. Seveda so bile to pravne obljube, kakor je prazna obljuba vse, s čimer ta čedna družba Slovenijo farba.«

Nov pojem državotvornosti. »Na srečo je naravno bogastvo Jugoslavije tako veliko, da nam države noben parlament, a tudi nobena vlada uničiti ne more,« tako piše »Jutro«. — Hvala Bogu. Zdaj nam je Žerjavov list ečkrat popularno raztolmačil, da kaj je državotvornost in 2. kakšen pojem ima demokratarja o državotvornosti. Državotvornost je naravno bogastvo države, z drugimi besedami: Država je že sama na sebi državotvorna. In rečim, ki v taki državotvorni državi slab gospodari, je že s tem državotvoren, ker te države sploh uničiti ne more. Ta pojem državotvornosti je sicer ravno nasproten našemu pojmu o državotvornosti, ki smo mnenja, da je državotvornost to, znati že od narave krepko in bogato državo še bolj okrepiti in obogatiti, ne pa je gospodarsko ruinirati in jo pustiti živeti od milosti narave, — toda ker je to »Jutro« pojem, ki je patentirano državotvorno, je ta pojem tudi brez dvoma državotvoren, naš pojem pa seveda ni žalibog spet samo državotvoren, in zdaj tudi razumemo, zakaj današnji rečim tako lahkomiselnovo-veliko in ob navdušenem odobravanju »Jutro« in njegovega popoldanskega priveska živi in gospodari tja v en dan. Saj je država bogata, saj je ne more nič uničiti!

Na slabem glasu je ministrstvo za notranje zadeve pri ministrstvu za promet, ker noče ministrstvo za notranje zadeve nikdar povrnati svojih železniških računov. Zato železnica ne prevaža več potnikov ministrstva za notran

Dnevne novice.

SKS in SRS sta izdali proglaš, v katerem nazajate, da sta sklenili, »da ostaneta obe stranki samoupravni, da pa sta v svrhu doseganja skupnih ciljev ustanovili »Zvezo slovenskega kmetijskega ljudstva«. Svoje cilje označuje ta zveza sledče: »Zveza slovenskega kmetijskega ljudstva je pokret, ki na temelju prirodnih in zgodovinskih dejstev zasleduje kulturno - politične in gospodarsko - socialne smotre Slovencev. Zato poudarja vse, kar tvori bistvo nepokvarjenega slovenskega človeka, njegov jezik, njegovo versto, njegov način življenja, njegovo čustvovanje ter njegovo sveto pravico samoodločevanja v vseh svojih kulturno-političnih in gospodarsko-socialnih vprašanjih.« — Da ta Zveza sloni na liberalnih načelih, dokazuje komentar »Kmetijskega listac, ki pravi, da je »Zveza slovenskega kmetijskega ljudstva svobodoljubna, črpajoča vse smernice svojega političnega, gospodarskega, socialnega in kulturnega udejstvovanja naravnost iz naroda, kateremu služi. Odklanjati mora zato vsako sodelovanje s takimi političnimi in socialnimi skupinami, ki so kakorkoli podvržene tujim vplivom in vodstvu. Versto našega naroda je temelj moralne kulture. Vsa veroizpovedanja naj bodo prosta.« — Koga misli Zveza gg. Prepeluh in Pucija z onimi skupinami, ki so kakorkoli podvržene tujim vplivom in vodstvu, je jasno. Kljub temu pa menimo, da bosta gg. Prepeluh in Pucelj ostala tudi v zvezi prav tako osamljena med našim ljudstvom, kakor sta bila takrat, ko še nista bila zvezana. Zanimivo je tudi, da »Slovenski Republikanec« preneha in da bo odslej glasilo gg. Pucija in Prepeluh »Kmetijski list«. Torej je »republikac« izginila za vedno in stopi na njeno mesto kmetska monarhija.

Poletična vožnja v Ljubljano k zborovanju rokodelskih pomočnikov ob sedemdesetletnici ljubljanskega rokodelskega društva večja za čas od 26. do 30. junija. Udeleženci naj na ljubljanskem kolodvoru ne oddajo voznih listkov, ampak naj jih shranijo, ker bodo veljali s potrdilom, da so se udeležili zborovanja, tudi za vožnjo za nazaj.

Trgovski list z dne 25. t. m. piše, da je dr. Žerjav že tekom meseca maja t. l. zavzel v ministru svetu odločno stališče v prilog delavstvu za odpravo davka na zasluge ročnega delavstva. Čudno se nam zdi, da more kaj takega prinesi »Trgovski list«, ki mora drugod povdarijati, kao škodljivo politiko vodi vladu, v kateri sedi dr. Žerjav. Dr. Žerjav da je proti temu dakov, zakaj pa nosijo dvanaštine, ki ta dakov uvažajo, njegov podpis; zakaj je glasoval zanj! Ker samostojni demokrati poznavajo razpoloženje radikalnih poslancev in vedo seveda tudi za predlog dr. Gorarja, da se ta dakov odpravi, so dali zdaj uvrstili v »Trgovski list« tozadnevi članek, v katerem pripisujejo zasluge za odpravo tega davka tistemu dr. Žerjavu, ki je za ta dakov glasoval, oznoma ga že kot minister predodobril. Če bi že »Jutro« prineslo kaj takega, bi bilo razumljivo; da pa »Trgovski list«, je to le reklama med trgovci za dr. Žerjav, je malo preveč. Ako hoče »Trgovski list« zapraviti ves svoj kredit, naj le še nadalje priča take novice.

Pačitelji slovenskega jezika. Neki okrajni žolski nadzornik na Notranjskem je razposlal sledočno okrožnico:

Sresko pogl. v 28. 6. 1925.

Štev....

Predmet: Vidov dan 28. 6. 1925; praznik narodnega pravice.

K odloku vel. žup. ljublj. oblasti v Ljubljani, 12. 6. 1925 P. br. 7279.

Vsem šolskim upraviteljem!

Po čl. 15. pravila o organizaciji in radu([]) odbora za narodno prosvetovanje([]) za tekoče leto se mora na Vidov dan (28. jun. 1925) na vseh osnovnih šolah svečano proslaviti praznik narodnega prosvetovanja([]) ker je letos na ta dan nedelja, naj se vrši proslava v soboto, 27. junija.

Na ta dan se morajo vršiti predavanja za narod, prirejati koncerti, z bave in sokolske veže([]). Praznovanje se ima izvesti tako, da bo to prosvetna kulturna manifestacija, v kateri bodo narodne šole pokazale svojo visoko vlogo na našem nacionalnem in kulturnem razvoju. Za to srečanost je treba angažirati vsa kulturna društva ([]). Vse šole in vsi zavodi za narodno prosvetovanje([]) se morajo skupno udeležiti proslave in jo angažirati([]).

Odrejam, da se v področju tuk. sreza izvrši proslava nar. prosvetovanja([]) na Vidov dan kar najsvečanje. Posamezne šole naj semkaj predlože po uradni poti poročila, kako so zadostile tej dolnosti. Rok do 8. jul. 1925.

.....

Kar je na tem odloku najzanimivejše, je, da gospod nadzornik narodne([]) slovenske šole ne razume niti toliko slovenščine, da bi veden, kako Slovenci pravimo »prosvetovanje«, drugič, da odreja sokolske veje, katere imenuje »veže«; tretjič, da hoče kar vsa prosvetna društva angažirati, karor da bi mu bila tudi ta podrejena. — Daleč smo prišli.

Vzgledna briga za katehet. Okrajni glavar v nekem kraju je razposlal naslednjo okrožnico: »Predmet: Prekimba([]) veronauka. K odloku velikega župana ljubljanske oblasti z dne 20. maja 1925 št. 6461. Vsem šolskim

upraviteljem! Poročajte, ali se je zgodil na tamošnji šoli v tekočem šolskem letu kakši oziroma daljši prestanek pouka v verstvu brez oblastnega dovoljenja, za koliko časa in zakaj. Poročila na se nanašajo le na take prestanke, ki jih niso povzročile druge službene dolžnosti določenega veroučitelja, če je hkrat dušni pastir tamošnje župnije odnosno katere druge fare.« Brez komentarja.

Državotvoren element. »Hrvat« poroča po sarajevskih »Večernih Novosti«, da so v Sarajevu prijeti znanega razbojnika Kosto Vukadina, pri katerem so našli poleg raznih drugih predmetov tudi volivno škrinjico, in 127 volivnih kroglic, 20 nastavkov od volivnih škrinjic in 20 ključev. »Večernje Novosti« ne povedo, če je policija že tudi dognala, odkod ima Vukadin, ki so ga oblasti baje preganjale, tako velik volivni aparat.

Nova humoristični list. V naši beletristični in v naši žurnalistiki je že dolgo še nezadelana vrzel. Značilno za naše razmere, ki vendar nudijo toliki satirični gradiva, hudočnosti, da nimamo satirično-humorističnega lista in da vse to hlastamo iz zgolj tujih listov. Vrzel je skušal zamašiti v Celju »Skrat«. Toda list je bil slabov urejevan in že v prvih številkah zagazil v podlo laščnost, ki pomeni pri listu smrt. Kot se je slavno rodil, je tudi slavno umrl in Slovenci ne bom radi njegove smrti občutili nobene škode. Kakor čujemo, izide v soboto v Ljubljani satirično - humoristični list »Satira«; kakor smo izvedeli, bo list nepolitičen in bo prinašal satire, humoreske, pesmi naših priznanih pisateljev in slike ter karikature naših poznanih slikarjev.

Neverjetna nemarnost. Poročali smo že neštetno slučajev, kako so naši uradi začeli pačiti slovenski jezik. Pri tem igra razen političnega sistema in njegovih namenov svoj vlogo tudi nemarnost. Gospodom se enostavno na ljubljanskem kolodvoru ne oddajo voznih listkov, ampak naj jih shranijo, ker bodo veljali s potrdilom, da so se udeležili zborovanja, tudi za vožnjo za nazaj.

Trgovski list z dne 25. t. m. piše, da je

dr. Žerjav že tekom meseca maja t. l. zavzel

v ministru svetu odločno stališče v prilog

delavstvu za odpravo davka na zasluge

ročnega delavstva. Čudno se nam zdi, da more

kaj takega prinesi »Trgovski list«, ki mora

drugod povdarijati, kao škodljivo politiko vodi

v vladu, v kateri sedi dr. Žerjav. Dr. Žerjav da

je proti temu dakov, zakaj pa nosijo dvanaštine,

ki ta dakov uvažajo, njegov podpis; zakaj

je glasoval zanj! Ker samostojni demokrati

poznavajo razpoloženje radikalnih poslancev

in vedo seveda tudi za predlog dr. Gorarja,

da se ta dakov odpravi, so dali zdaj

uvrstili v »Trgovski list« tozadnevi članek,

v katerem pripisujejo zasluge za odpravo

tega davka tistemu dr. Žerjavu, ki je za ta

dakov glasoval, oznoma ga že kot minister

predodobril. Če bi že »Jutro« prineslo kaj

takega, bi bilo razumljivo; da pa »Trgovski list«,

je to le reklama med trgovci za dr. Žerjav, je

malо preveč. Ako hoče »Trgovski list« za-

praviti ves svoj kredit, naj le še nadalje pri-

ča take novice.

Ministrstvo za promet je odobrilo, da se

morejo izdajati objave za polovične karte državnim nameščencem, upokojencem in rodbinskim članom navedenih še nadalje in sicer do

31. julija 1925. Ta rok se ne bo več podaljšal.

Kaj je podnjem? Obilico nejasnosti ima

vsak naš zakon; naravno, da tudi novem za-

konu o stanovanjih ni bilo prizaneseno z raz-

ličnimi nedostatki. Med drugimi je nejasno do-

ločilo člena 8., ki govorja o podnjemih; (glej

Uradni list št. 46 iz 1. 1925). — Ne dvomimo,

da bo imelo stanovanjsko sodišče večkrat pri-

liko pečati se ravno s podnjem. Zato ne bo

odveč, če se ta stvar nekolič razčisti z javno

interpretacijo navedenega določila. Omenjeni

člen določa, da sme najemnik stanovanja dati

v podnjem samo eno sobo. Podnjemnika, ki

ima pravico do tega, zakon ne označuje po-

bližje. Nesporo in nedvomno je, da more biti

po zakonu mišlen le tak podnjemnik, ki ima

vsota svojstva popolne s a m o s t o j n o s t i .

Kajti le oseba, ki je samostojna, more sklepati

pogodbe, in podnjem je tudi pogodba med na-

jemnikom stanovanja in med podnjemnikom.

Iz tega sledi da gre pri podnjemih, ki jih je

imel v mislih zakonodajalec, le za eni del

skupnega stanovanja, ki ga najema, faktično

samostojno stanovanje. — Imamo pa pri nas

nek način oddajanja stanovanj svoje vrste po

starodavni navadi. To so dijaška stanovanja,

ki so nam povod, da pišemo te vrste in sicer

zato, ker je nek hišni lastnik v Ljubljani zah-

teval od strank, da morajo prosiši še le njega

za dovoljenje, če smo jo vzetí dijake na stan-

ovanje. Za to nam gre danes: Ali se smatrajo

dijaki za podnjemnike, ali ne? Na vsaj način

je treba to vprašanje razjasniti, ker imamo

ravno v Ljubljani veliko število »studentovskih

mater«, ki imajo svojo borno eksistenco ravno

v tem, da oddajajo postelje deloma tudi s

hrano dijakom. — Pisec teh vrst je prepričan,

da tej vrsti oddajanja stanovanj manjka vsak

kriterij podnjem, kakršen je mišlen v ne-

jasnem zakonitem določilu. Saj manjka dijaku

vsakršen znak samostojnosti, in pa saj je v

vsaki na omenjeni načini oddani sobi po na-

nadvi natpanih kolikor mogoče veliko število

dijakov. Ali je vsak izmed njih podnjemnik

zase? Taka nasilna interpretacija zakona bi

bila nezmisel. In potem: Kaj je pri dijakh s

stanovanjem in hrano — podnjemnina? To

To vprašanje smo sicer nekoč že omenjali;

nič ne de, če je danes zopet ponovimo, ker je

potrebno razčiščenja, da ne pride kak samogolne,

ki bi zahteval od naših študentovskih

mater pretirano plačila na račun plačila za

stanovanje, ki je združena s prehrano. To smo

morali povedati na naslov hišnih poselnikov,

da ne bodo z nepotrebnim šikaniranjem di-

jaških gospodinj obenem preganjali naših di-

dijakov, ki jim je že itak dovolj težko in gremko</

je nevenljivih zaslug tudi na karikativnem polju, zlasti pri društvu za gradnjo delavskih lili in marsikatera rodbina se ga danes hvaljeno spominja, ker ji je preskrbel lepo in ceneno stanovanje. Vzor možaku - poštenjaku, ki ga čislajo prijatelji in znanci, želimo odkrito, naj ga Vsemogočni ohrani zavodu in njegovi čislani obitelji do skrajnih mej človeškega življenja.

Strokovna šola na Rakovniku razstava 28. in 29. t. m. risbe in izdelke učencev. Razstava bo odprta od 7.-12. in od 1.-8. ure. Prijatelji zavoda in vsi, ki se zanimajo za obrtno šolstvo, uljudno vabljeni. Vstop prost.

Na II. dekli. mešč. šoli bo razstava žen. roč. del dne 27. in 28. t. m. od 9.-12. in od 15.-18. Hkrati se bodo prodajali izdelki v koperstvu podmladka. — Ravnateljstvo.

Vidovdanska preslava na realki v Ljubljani se vrši v soboto 27. junija ob pol 10. uri dopoldne v šolski avli. K njej so vabljeni vsi starši, katerih otroci obiskujejo ta zavod.

Volitve v obrtno sodišče v Ljubljani raspisane. Ker poteče meseca septembra t. l. funkcijska doba prisrednikov in namestnikov obrtnega sodišča v Ljubljani in obrtnih prisrednikov prizivnega sodišča, je veliki župan ljubljanske oblasti pravkar razpisal nove volitve, čijih čas se bo posebej naznani. Volilo se bo v štirih skupinah, in sicer: v prvi skupini: veliki obrati (razen trgovskih obratov), v drugi skupini: vsi mali obrati, razen trgovskih obratov, v tretji skupini: vsi trgovinski obrati in v četrte skupini delodajalci in delodajalci, na katerih spore iz službenega razmerja je bila razširjena pristojnost obrtnih sodišč. — Imetniki (namestniki, poslovodje, zakupniki, vodje) onih obratov, na katerih se razteza pristojnost obrtnega sodišča, se pozivajo, naj naznanijo načasne do dne 4. julija 1925 mestnemu magistratu pismeno podatke, potrebne za sestavo volivnih imenikov obeh volivnih razredov. — Javne trg. družbe, komanditne družbe, delniške družbe, pridobitne in gospodarske zadruge, družbe, zavodov in društva morajo obenem imenovati izmed oseb, poklicnih za njih zastopanje in za izvrševanje volivne pravice, osebo, ki zanje odda glasovnico. — Vsi podjetniki, odnosno delodajalci (obrtniki, namestniki, poslovodje, zakupniki, obratovodje) so zavezani, da v omenjenem roku sestavijo in pošljejo mestnemu magistratu popoln seznamek moških in ženskih delavcev, ki so bili zaposleni dne 22. junija 1925, ko se je objavil razglas o teh volitvah v Uradnem listu ljubljanske in mariborske oblasti št. 58, str. 373, v njihovem obratu, ki so izpolnili 20. leto, bivajo že najmanj leto dni v tuzemstvu in ne pripadajo stanu učencov. — Naznanila se oddajajo na magistratu, Mestni trg št. 2, I. nadstropje, soba štev. 22 (mestna posvetovalnica) v uradnih urah ob 9. dopoldne do 1. popoldne, kjer se dajejo morebitna natančnejša pojasnila. — Razglas je tudi nabíl na uradni deski na magistratu in na vogalih ulic na običajnih mestih.

Popravljanje cestnih hodnikov. Mestno gospodarstvo se vendarle giblje. Sedaj popravljajo hodnik od Krekovega trga do poslopja, v katerem se nahaja davčni urad za Ljubljano, in pa hodnik na obeh straneh Florijanske ulice, ki so že dolgo kričali po temeljiti popravi in razširjenosti. Skrb gospodarskega odseka mestnega gerentstva za ureditev ljubljanskih ulic je vse hvalevredna in če bo gospod gerent Josip Turk tako nadaljeval, bo s svojimi deli dokazal, da so ga gospodje, ki so 40 let na magistratu pasli lenobo, po krivici šeli za svojega. Njegova skrb in vnema za lepoto in solidnost ljubljanskih cest in ulic do kazujeta, da g. gerent Turk ni staroliberal, ampak je vsed svoje marljivosti in delavnosti pristren klerikalec. Bog ga živi!

Tatvine. Cyril Majcen, hotelier na Bledu, je pozabil na stranišču v restavraciji »Zvezda« svojo listnico. Dasi se je takoj vrnil, ga je že prehitel tat. V listnici je imel Majcen svoj potni list in razne druge legitimacije, 3000 Din gotovine, poštni ček davčnega urada v Radovljici, zelen list za dvig 25.000 Din iz podružnice Zadružne banke na Bledu. — Na Vodnikovem trgu je bila ukradena Franciški Svetiščevi črna usnjata ročna torbica z vsebino 250 Din. Viktorij Kenda pa je bila ukradeni tudis iz ročne torbice 70 Din gotovine.

Iz Štajerske.

Orlovska prireditve na Polzeli dne 29. junija obeta bili zelo zanimiva. Vsak, ki čuti z našo mladino, mora tega dne pohiteti med naše mlade telovadce. Kdor ne more posetiti te prireditve tekom celega dneva, naj se poda vsaj popoldne z vlakom ob 1. ko bo šla iz Celja v Polzelo večja družba, da se tam med vzornimi fanti razveseli in poživi.

IZ PTUJA.

Abiturientski večer, na katerem so se dne 22. t. m. poslovili naši mladi abiturienti iz Celja, je izpadel prav animirano. Vsem gg. abiturientom želimo v njihovem bodočem življenju uresničenje vseh vzorov in idealov, ki so jih ustvarili.

Radi nevernosti legarja opozarjam občinstvo, naj posebno natančno postopa pri izbihanju pitne vode. V poslednjem času ste došli iz Zagreba v Gaberje in na Ostrožno dve na legarju bolni osebi, ki sta pa bili takoj oddani v bolničko.

Celjski esperanto klub bo v drugi polovici tekočega leta priredil splet svoje tečaje in vabi

vse prijatelje esperanta, da se teh tečajev udeleže. Tečaj bo trajal tri mesece.

Javna tombola. Nižji poštni in brzojavni uslužbenci v Celju prirede v okviru svojega društva dne 2. avgusta t. l. javno tombolo.

Smrtni padec z drevesa. Dne 21. t. m. je 73 let stara posestnica Vočnjak Elizabeta pobiralna na drevesu črešnje in pri tem tako nesrečno padla z drevesa, da je umrla še isti dan vsled zadobljenih notranjih poškodb.

Železničarski pogreb. Dne 23. t. m. je umrl 65 let stari železničar Jožef Poleg, ki je delal do zadnjega v delavnici državnih železnic v Mariboru. Tega pogreba se je udeležilo 120 delavcev iz iste delavnice, ki so spremili svojega tovariša na njegovi zadnji poti.

Trgovsko društvo v Celju zasleduje hvalevreden namen nuditi svojim članom priljubost, da se v strokovnem oziru kolikor mogoče izobrazijo. Kakor lansko leto, tako namerava imenovanje društva tudi letos vpeljati za svoje člane razne tečaje, v katerih bi se poučevalo v prvih vrstih tudi tuje jezik in stenografsko. Izmed tujih jezikov se je letos izbral italijanski jezik, ker pride isti z ozirom na ozke trgovske zveze radi lesne trgovine najbolj v postev. Iz Italije prihaja v Celje veliko laških trgovcev, ki ne poznajo našega jezika, naši ljudje pa ne poznajo italijanskega. Iz tega nastajajo velika nesporazumeljenja, ki imajo za naše trgovce slabe posledice. V drugem tečaju se bo tudi poučevala stenografska, ki je za naše trgovce tudi velikega pomena. Kdor čuti potrebo za eden ali drugi tečaj, naj se že sedaj javi pri tajništvu gornjega društva.

Razstava risb. Na državnih deških meščanskih šolah se otvoril dne 27. t. m. ob prilici zaključka šolskega leta razstava šolskih risb, katera se bo zaključila dne 30. t. m. Stariše učencev, kakor tudi drugo občinstvo uljudno vabimo na poset te razstave.

Iz ostale Jugoslavije.

Spomenik kralju Petra v Vel. Bečkerek. Zagrebški kipar prof. Rudolf Valdec je dovršil spomenik kralja Petra za Veliki Bečkerek. Spomenik se sedaj vlije v bronu. Kip predstavlja kralja Petra Osvoboditelja na konju z dvignjenim mečem. Na podstavku bosta dva bronasta reliča: eden predstavlja umik srbske vojske preko albanskih gora, drugi pa kraljevo kronanje.

Vidovdanska slavnost na Kosovem polju. Na letešnji Vidovdan se vrši na Kosovem polju blizu gomile sultana Murada I. velike spominske slavnosti. Popoldne uprizore v Narodnem gledališču v Prištini s sodelovanjem vojaštva »Bitko na Kosovem polju«.

Novo gledališče v Novem Sadu. V Novem Sadu se je ustanovilo ljubiteljsko gledališče Koste Trifkovića pod pokroviteljstvom srbskega gledališča društva. Za predsednika upravnega odbora je bil izvoljen dr. Branislav Petrović.

Etiketno vprašanje pred novosadskim upravnim odborom. Novosadski župan dr. Milovanović je bil pred 14 dnevi odstavljal občinskega svetnika dr. Markovića, ker je bil prisilen s pričago cigareto v njegovo uradno soko in v beli poletni obleki na občinsko sejo. Dr. Marković se je proti odstaviti pritožil na upravni odbor, ki je imel te dni razpravljati o stvari; ker je pa župan za ta slučaj predsedstvo v odboru odstopil podčupanu Lagiću, ki pa za to ni imel potrebnega oblastila od notranjega ministra, so razpravo odgodili.

Samomorilni poizkus Cabrinovića star. V Sarajevu si je pognal 4 krogle v glavo in prsi oče Nedeljka Cabrinovića, ki je na Vidov dan 1914. leta izvršil bombni atentat na nadvojvodo Franca Ferdinand. Cabrinović star. priznava, da je bil tekom 30 let avstrijski špijon in da je bil njegov sin izvršil atentat samo zato, da dokaže svoje narodno prepričanje. Cabrinović star. je bil naslednja leta brez trajnega zasluga in je pologoma porabil vse svoje imetje. Sedaj ni imel ničesar več, s čimer bi se preživel, zato si je hotel končati življenje. Tako je izpovedal Cabrinović v bolnišnici, kamor so ga prenesli; njegove rane so težke in ni nade, da bi okrevl.

»Junak iz Like« potuje v Ameriko. Znan hrvatski rokoborec Marijan Matijević, ki je znan pod imenom »junak iz Like«, potuje te dni v Ameriko. Mimogrede bo nastopil v večjih mestih Nemčije in Francije.

Aretacija rokobrega poglavjarja. V Sarajevu so te dni zasačili in zaprli prosluloga rokobrega kolovodjo Kosto Vukadinu, ki ima na vesti težke zločine. V njegovi hiši so našli orožniki mnogo orožja in pa — volivno skrinjico z gumijastimi krogličami in 12 klijučavic, ki so zaklepante volivnih skrinjic.

Sarajevska občina za svoje uradnike. Uprava sarajevske občine je sklenila zdaj sedem hiš z 28 stanovanji za svoje uslužbence. Nekaj kapitala bo dala občina na razpolago od ravnotkar ustanovljene podružnice državne hipotekarne banke.

Zdravničke lige narodov v Zagrebu. Te dni se mudi zdravnički lige narodov, ki proučujejo zdravstvene ustanove in razmere v Jugoslaviji, v Zagrebu. Tu ostanejo do 3. julija, nato odpotujejo v Slovenijo.

Kredit za dovršitev epidemiologičnega zavoda v Zagrebu. Zagrebski listi poročajo, da je gradbeno ministrstvo dovolilo za dovršitev epidemiologičnega zavoda v Zagrebu 224.000 Din.

Jugoslovanski episkopat za versko vzgojo katoliške mladine.

Belgrad, 25. junija

Predsedstvo škofovskih konferenc je vročilo ministrskemu svetu v Belgradu sledečo spomenico:

»Ministrstvo za prosveto O. Š. št. 26.669 z dne 16. maja 1925, pooblaščeno z ukazom Nj. Veličanstva dne 16. maja 1925, je dostačilo narodni skupščini »Načrt zakona o osnovnih šolah«.

Posamezni škofi, škofovski zbori posameznih cerkvenih pokrajin in celokupni katoliški episkopat so se ponovno obračali na kralj, vladu s predstavkami, da naj dovede zakonski načrt o osnovnih šolah v sklad z življenskimi potrebami in temeljnimi pravica katoliške cerkve. Toda episkopat mora z žalostjo ugotoviti, da novi zakonski načrt o osnovnih šolah stvarno nikdar ni vpošteval njegovih opravičenih opomb in zahtev.

Da prepreči težke spore med državo in cerkvijo, še več — da prepreči kulturni boj, ki bi gotovo nastal, ako bi ta načrt postal zakon, dviga katoliški episkopat zopet svoj glas, povdaranjajoč ona verska načela, glede katerih katoliška cerkev ne more popustiti.

1. Katoliška cerkev je država v ustavi priznana. Zaradi tega se mora vsaka zakonodaja ozirati na njeni ustavni, na njen organizem.

Po tem je v cerkvi živo učenštvo, kateremu edino je od Boga poverjen verski potuk in vzgoja po načelih vere. To učenštvo v polnem pravom zahteva, da katoličan zna in razume verske resnice ter da izvršuje vse svoje krščanske dolžnosti.

Ta zahteva se tiče posebno staršev, ki so dolžni, da svoje otroke poučujejo v večnih resnicah ter navajajo na krščansko življenje. Prepričani v duši o resničnosti svoje vere, ne morejo nikdar in nikakor dopustiti, da bi kdorkoli njihove otroke odvračajo od resnice in zavajajo v zablode.

2. Osnovna šola ima nalogo, da nadomešča starše ter pomaga izobraziti otroke v smislu sodobnih potreb. Odtod sledi, da se mora v šoli poleg drugih predmetov poučevati tudi verouk, in to kot najvažnejši na prvem mestu, in istotako mora šola navajati otroke na versko življenje, ki se kaže v molitvi, službi božji, v prejemjanju zakramentov in v drugih po cerkvi odobrenih vajah in požnostih.

Učiti vero in voditi celokupno versko vzgojo je dolžnost cerkve, ki jo vrši po svojih za poučevanje usposobljenih in od višje cerkvene oblasti pooblaščenih duhovnikih. V silbi bi mogla cerkvena oblast poveriti verouk.

V Belgradu, dne 24. junija 1925.

tudi lajkom, ki so položili izpit iz veronauka in ki se odlikujejo s krščanskim življenjem.

Dosledno je, da učne knjige za učitelje in otroke ter ves učni red odobruje in dopušča izključno cerkvena oblast, ker je za to po svojem znanju in znanju edino kompetenca.

Prav tako pripada tudi nadzorstvo izključno verskim učiteljem in nikakor ne lajkom, ki za ta posel niso sposobni.

3. Verske učitelje postavlja cerkvena oblast. V župnijah so naravnii verski učitelji vsi usposobljeni dušni pastirji. Ker se število šol hitro množi, je v več slučajih potrebno, da se pošteje za šole poleg dušnih pastirjev duhovnik kot katehet. Ta posel pričupa v prvi vrsti cerkveni oblasti.

4. Tem načelom, do katerih cerkev ne more odstopiti, nasprotuje več členov omenjenega načrta za osnovne šole. Sploh započavlja cerkveno oblast, kršč oblast staršev in daje ministru za prosveto pravice, katerih po cerkvenem pravu nikdar imeti ne more.

V tem pogledu je krivčen člen 36., ki se mora ves izpremeniti, člena 37. in 38., po katerih odobruje vse učne knjige minister za prosveto, torej tudi katekizme, člena 94. in 95., po katerih preiskuje vse učit. kritive samo šolske oblasti po naredbi ministristva, čl. 103., po katerem bi mogel v katoliških šolah postati učitelj nekatolik, čl. 120., ki potverja nadzorstvo nad vsemi predmeti ministru, ki more biti nekatolik, čl. 178., ki preti s kaznijo vsem, ki nagovarjajo starše, naj ne pošiljajo otrok v državne šole, členi 179., 180., 188., ki nekako onemogočujejo zasebne šole, čl. 192., ki gre za tem, da storjene oplenitve premočenja katoliških občin in zakladov krije z zakonom. To naj zadostuje.

Katoliški episkopat pričakuje, da bo ministrstvo te njegove opombe uvažalo ter načrt tako popravilo, da bo v skladu z načeli državno priznane katoliške cerkve. Ako ministrstvo te v interesu miru podane predstavke ne bi hotelo vpoštevati in episkopatu čim preje povoljno odgovoriti: je episkopat dolžan svečano izjaviti, da bo po svoji vesti in službi prisiljen, da javno nastopi, protestira in izvede vsestransko akcijo v obrambo vzgoje katoliške mladine.

V Belgradu, dne 24. junija 1925.

Za obolelega zagrebškega nadškofa:

Dr. Ant. B. Jeglič,
škof lj

njenih. V raznih kitajskih mestih napada na rod Japonce in obmetava s kamenjem japonske konzule. En Japonec je ubit.

London, 25. junija. (Izv.) Položaj v Kan-tonu se je zelo poostril. Angleška mornarica je storila vse korake, da vzdrži red in mir in da se zavaruje proti nemirim.

Vprašanje overovljenja radičevskih mandatov.

Belgrad, 25. junija. (Izv.) Dopoldne se je ustal verif. odbor, da sestavi poročilo o Radičevih mandatih. Do tega pa ni prišlo, ker so se pojavila nekatera nasprotja in se je bila preložena na popoldne ob 5. Pa tudi popoldne ob 5 je bila seja ponovno prekinjena in šele po ponovnem posvetovanju vladne večine je bilo vladno poročilo izgotovljeno, s katerim se pa ni zadovoljil Budisavljević. V tem poročilu se ugotavlja dejstvo, da je vodstvo Radičeve stranke vedelo za važnost prestopa Radičeve stranke v tretjo internacionalo in da je bilo za to potrebno staviti njihove mandate pod anketu. Nato se je predlagalo, da se verifikacija izvrši. Opozicija je dala svoje posebno mišljenje. V tem mišljenju opozicije se pravi, da dosedanji rezultat posvetovanj v verif. odboru daje popolnoma prav stališču, ki ga je opozicija že od nekdaj zavzemala. Zato opozicija soglasno sprejema sklep, da se morajo vsi mandati Radičeve stranke verificirati. Protestira proti temu, da se je to zavlačevalo tri meseca in so bile poslancem odvzete njihove pravice. Gleda same verifikacije ni popolnoma jasno, kdaj se bo izvršila, vendar se zdi, da se bo verjetno v skupščini izvršila v soboto.

Iz Primorske.

Povedenj v Idriji in okolici. Dne 18. t. m. se je zneslo nad Idrijo in okolico strašno neurje. Lilo je več ur s tako silo, da je voda mahoma napolnila vse struge in grape in se zilita po mestu in polju. Voda je trgala in odnašala zemljo z drevjem in cele dele gozdov. Udirale so se ceste in zemljišča. V nevarnosti s obila tudi človeška bivališča in so morali več hiš izprazniti. Mnogo mostov je podrtil, prometne zvezze so bile prekinjene ali omejene. Rudniške in električne naprave v Idriji in okolici so poškodovane. Poljski pridelki so domalega uničeni. Škoda znaša mnogo milijonov lir. Najbolj so prizadeti kraji Ledine, Vojsko, Idrija in Sp. Idrija.

Povedenj in teča v Istri. Dne 22. t. m. je vihrala nad delom občine Herpelje-Kozina silna nevihita s točo. Toča je uničila trte in vse druge poljske pridelke, voda je razdejala poti in polja in več gospodarskih poslopij. Ljudje so komaj rešili živino. Človeških žrtv ni bilo. Prizadete so najbolj vasi Ocizla, Soserb, Kastelec in Prešnica.

Velik požar v Zdravščini. V predilmici v Zdravščini je nastal minolo nedeljo silen požar, ki je napravil za milijon lir škode.

Železniška nesreča v Prestranku. 23. t. m. zjutraj je na postaji Prestrank tovorni vlak pomotoma zavozil na zasedni tir. Strojevodji je, opazivši pomoto, vlak na mestu ustavil. Pri tem so zadnji trije vozovi skočili s tira in se razbili. Trije železničarji so dobili težke poškodbe in so jih prepeljeli v bolnišnico v Postojno.

Učiteljski vestnik.

Preganjana se nadaljujejo. To pot so si poiskali žrtve na Kočevskem. Nadučitelja Lj. Rožman in so poslali iz Strug, ki so že itak dovolj v kraju, na Toplo Reber med same Kočvarje. Dvignili so ga z ravnine visoko v hrib. Vzeli so mu upraviteljstvo dvorazrednice ter mu izročili upraviteljstvo enorazrednice. Učiteljico Anico Kočevco, ki je bila pregnana pred dobrim mesecem z Viča v Banjoloko, so pognali še dalje — v Brigo, kjer nimajo ne šolskega poslopja ne stanovanja za učiteljico. Oboje je nastanjeno v kmečkih bajtah. Zakonsko dvojico Erker-Jereb iz Starega loga pri Kočevju so pognali v Struge. Njegovega sina Walterja, ki je služil sedaj na Topli Rebri pa so pognali v Novo vas na Bloke. Šušteršič Terezijo iz Mozlja so premestili v Stari trg, češ, da tam ne bo nevarna slovenščini. Stanko Tavželj pa mora iz Kočevja v Stari log. Nemce s Kočevsko, Slovensce (seveda le Slomškarje) na Kočevsko. Za Kočevsko so vendar veliko bolj na mestu največji državotvorci, t. j. UUU-jarji, ne pa državi nevarni elementi, za kakor ne proglašate Slomškarje! Čudno, čudno, da morajo državotvornost po Kočevskem širiti ravno brezdomovinski klerikalci! Boljšega spričevala jim niste mogli dati! Dobiti bodo morali za to ob ugodnem času primerno plačilo, pa dobili ga bodo tudi oni, ki imajo zasluge pri tem, predvsem gosp. okrajski nadzorniki Betriani.

Prosvene metode v Sloveniji. Nekje na dvorazrednici služujejo dve učiteljici. Ena ima 1. leto službe in je tedaj še brez II. izpit; druga služi 4. leto in ima že izpit. Upravitev pa je prva, kar je seveda protipustavno, ugledu učiteljstva škodljivo — in čuvati zakonitih določil — t. j. gospodje nadzorniki ne upajo napraviti pravilno spremembo, ker se boje zamere. V ilustracijo navedemo še ta slučaj. Na neki osemrazredni šoli so poverili vodstvo iste mlajšemu tovariu, ki je sicer čast in spoštovanja vreden mož, vendar to ni pravilno, ker služuje na isti šoli starejši

tovariš, izprajan celo za meščanske šole. Tako se sedaj godi s slovenskim učiteljstvom ob polnomocju državotvorne učiteljske organizacije UUU. Nezakonitost je ni bila nikdar v takem svetju!

Kako se pri nas skrbti za učiteljski ugled. Na Mirju si vsakodobno lahko ogleda malo barako, v katero se je zatekla, da ni ostala na cesti, družina nekega mestnega učitelja. Kaj takega menda res ni nikjer drugod mogoče kakor pri nas. Ali prosvetna uprava ne čuti moralne dolžnosti, da se za takega učitelja zavzame? Saj na ta način trpa ugled celega stanu.

Dopisi.

Laško. (Smrtna kosa.) Umrl je 10. junija splošno spoštovani posestnik in upokojeni železniški uradnik g. Franc Novak v visoki starosti; bil je že v osmemdesetem letu. Pokoj njegovih duši, sožalje njegovim sorodnikom. — (Električna razsvetljiva cerkev.) V nadzorniški cerkvi na Laškem je začela zvečer 20. junija prvič električna luč. Tem povodom je bila v cerkvi primerna slavnost. Električne naprave je izvršila dobro renomirana tvrdka Šprager iz Maribora, kateri so se že v mnogih cerkvah takrat dela poverila. Naj bodo opozorjeni na njihova cerkve, ki še misijo uporabljati električno luč. — Ivanjki sejem 20. junija se je na Laškem slabno obnesel. Kriv tega je bil dež. Celo juč je bilo hudo lilo in marsikoga odvrnilo, da ni prignal živine. Prijetek se je kakih 1000 glav živine, bilo je pa komaj nad dvesto. Ljudje tudi niso mogli biti zadovoljni z nizkimi cenami, ki jo ima živila. Ljudje morajo prodati svojo živilo po nizkih cenah, kar pa potrebujejo, pa je že vse tako draga, potem res ni čudno, če se ljudje vračajo črnimi s sejma.

Cerkje ob Krki. Da je resnica, ko smo počeli v »Slovenecu« o zaslugah, ki si jih je pridobil neumorno delavni in požrtvovani g. Temnatin, je največji dokaz »Domovinac«, ki vse ogordeno zoper kvasi vedoma nerescnicu. Mogoče pa je največji SDSarski dopisnik step in gluhi, ki ne vidi požrtvovnosti in delavnosti našega g. kaplana. Laško z vso sigurnostjo trdimo, da ne bo nikdar kak nadut SDSar toliko storil za nas, kot je ravno g. kaplan. G. kaplan pozna oliko, ne zahteva poždravljanja učiteljev. Če pa kateri ni poždravljen, ima sigurno tehten vzrok. Dobro vemo, kaj nam je g. kaplan. Prosil ismo zanj že pri g. knezenkošku in prosimo še zanj, da ga pusti že pri nas. Vasem nam naša naspromtnik pa želim, da bi kmalu odkrili od nas, potem bo vsaj mir v fari.

Idrija. (Procesija sv. Ahačija.) Na

Ahcevo me je letos zanesla pot v Idrijo, ko sem zvedel, da bo vodil že nad 400 let občajno procesijo sv. R. T. na ta dan prevzeteni nadškof gorški g. dr. Fr. Borziga Sedej. Ta procesija se obhaja vsako leto na dan sv. Ahačija 22. junija v spomin na l. 1508, ko je bila odkrita prava zaloga živega srebra. Že dan poprej se edone vse mestu v zelenjem in cvetlic, na štirih zgodovinske najznamenitejših krajin se postavijo oltarji, drugo jutro ob 9. juniju slovenska sveta maša, nato pa procesija z Najsvetješim kakov na praznik sv. R. T., a se si ja ne smejemo nego tega praznik. Letos je bilo mesto okinjane že od prejšnjega dne, ko je bila tu kanonična vizitacija in birma. Zjutraj ob 9. še pripelje iz župnišča prevzeteni g. knezenkoški, pri vratih ga sprejme že v ornatih duhovščin, načo je sv. masa — tako zvan »spontificaleto« — kjer daruje sveto načo sicer drug duhovnik — letos g. kanonik Valentinski — škof pa tudi v ornati z dvema arhitektoma prisostvuje sv. maši in molji s celebrantom nekatere molitve pri blagoslavljanju kadijo in še nekatere druga blagoslavljanja. Po sv. maši pa je bil slovesen spredvod z Najsvetješim, ki ga je vodil Prevzeteni in trajal skoro do 12. ure. Spredvod se so udeležile vse šole, države in bratovščine in tudi veliko uradništva, ki je prisostvovalo tudi sv. maši. Med spredvodom je igrala rudsarska godba — vsi godej v svojih zgodovinskih uniformah — in prepeval moški in mešani zbor, pevke vse v narodnih noščah, kar je bilo svoj čas prepovedano. Vreme sicer ni bilo lepo, a deževalo ni, pa tudi vročine ni bilo prehuda. Letos so se Idričani še posebno potrudili, da se izredno lepo označili cerkev, a tudi hiše, mimo katerih je šla procesija, in oltarje, kjer so se pelj evangeliji. Pevski zbor pod vodstvom g. kaplana Zagaria je prelepo izvajal težko orkestralno mašo in prepeval med procesijo in pri blagoslavju, vso pa je kazalo, da se Idrija dobro zaveda, da ima ta dan v sredu svojega vladika, ki vodi slovensko procesijo, kar se že ni zgodilo, da bi nadškof ta dan v Idriji vodil Ahačjevo procesijo. — (Neurje.) K temu veselju dosegla do konca nekaj žalostnega. Tudi Idrija in okolico je obiskala 18. junija podobna nevihita kot Ziri, Poljansko dolino in Škofje Loko. Tudi tu so hudostrni nepravili velikansko škodo. Do pol metrov visoko so navaliči zemlje in kamenja na rogovitna polja in travnike, voda pa je podrla tako zbrane grabe in Idriji in Spodnji Idriji, odnesla nad 3000 kubičnih metrov eraričnih drv, podrla več mostov in naredila tudi po hišah, kamor je udrla, obilo škode. Človeških žrtv ni bilo, drugače je pa škoda velikanska. — (Društveno življenje.) Končno naj še omenim, da je sedaj društvenemu življenju dovoljeno že več svobode, vendar pa trpmo še vedno.

Strahorito siromaštvo. (Glas iz občinstva.) Pri nas — nekje v ribnikih hribih — smo se odločili, da ustavimo gasilno društvo in si nabavimo brizgalno. Preteklo nedeljo so mladi možje in fantje pobrali po vsach članarinu in prostovoljne prispevke za brizgalno. Parkoliko razočarali! Priglašenih članov sicer dosti, toda članarina ni, prispevki pa za brizgalno ni, ker ljudje resnično nimajo. Naj pride požar, pa bo zoper škaf naša edina brizgalna kakov domaj, plameni pa bodo požaril dalje. »Bomo dali, kadar bomo mogli,« pravijo ljudje. — »Zdaj nimam, če me ob tla vres, ne zmoren enega kovača, da bi ti ga dal!« Na posodo smo morali vzeti, da smo danes soli knipili. — »Ko bom kravo prodal — saj vom, da bo Šola polevo v zgubo — bom dal tudi za brizgalno.« Vem, da je brizgalna kravata potrabna — Bog nas varuj nesreč! — ampak trgovcu sem dolžan že dva meseca, počakajoč se vi, da kaj noter dobim. In tako dolje brez konca in kraja. Denarja ni! Se bolj žalostno je tole dejstvo! Nobenega upanja ni, da bi bilo kmalu boljši! Vsi kmetiški pridelki so v cenah padli za polovico in čez, po trgovinah pa je ostalo vse pri starom. Běžno no! Ce je te ali ona red pri nekaterih trgovcih padla za eno kroso ali dve, manufaktura pri metru za dva dinara ali pot pri horendnih cenah, ki jih sicer terjajo — imenujete to padanje cen! To se pravi, in ljudi norčevati sel Dinar raste. Za koga pa? Za carinike! Samo oni imajo profit od tega. Kakor hitro blago pasira mejo, ga obsejajo kakor vse in nabijejo znotršenih procentov! Potem nakar pa bodo bliži nikoli bolje. Kam pa vendar gredo to neizmerne vstopote? Kje je tisto nikdar silo šreda, ki kakor pošast, krovija ljudska, golta milijarde kakor bi bile bonbonki. Vsi, ki so igrali z usodo kmeta-roditelja, mislite, da bo kuči še še pod zemljoi?

Prosvefa.

SLOVENSKA OPERNA PRODUKCIJA.

Reprezentanco slovenske operne produkcie imata Fran Gerbič in Risto Savin.

Fran Gerbič, ki se je iz pevca razvil v komponista, je ustanovitelj naše opere kot reproducitvenega torišča. Povzročil je prvi umetniški progres našega gledališča, kjer je deloval dolgo vrsto let. Kot komponist je bil neumorno delaven. Komponiral je zobre, solospmi, klavirske skladbe (zanimive so njegove skladbe za deco, ki se nahajajo v njegovem zapuščini in ki kriče po založniku), instrumentalna dela, maše in dve operi. Bil je tih delavec, konstantno se razvijajoč do poznej let. Prepovedal je kompozitorno polje od »čitalniške« do »novakardiske« dobe.

Risto Savin je komponiral nekaj zelo izrazitih solosegov, nekaj klavirske skladbe, od nekdaj pa se je največ ukvarjal s kompozicijo oderskih del. Komponiral je par mimodramatičnih del in več oper.

Največji uspeh je dosegel doživelja opera »Gorenjski slavček«, ki jo je komponiral Anton Forster. Stevilo predstav tega dela daleč presega vse ostala slovenska operna dela, mislim, da zaradi tega, ker se godi v slovenskih krajih in ker nastopajo naši Gorenjci. Ljudje pač radi vidijo kaj našega.

Največjega zanimanja pa sta vredni dve operi: Gerbičev »Nabor« in Risto Savinova »Lepa Vida«. Gerbičeva, specifično »kranjska« opera so odlikuje po zadovoljivem libretu (ki ga je Gerbič sam sestavil), je enodnevna in ima mnogo stvari, ki sillijo na smešno stran. Glasbeno dovolj solidna.

Savinova »Lepa Vida«, opera večjega obsega in serioznega stila, ima libretto srednje vrednosti, muzika je boljša. Da se scena in muzika »najdejata«, bo treba nekaj temeljnih retuš (kakor je pri »Slavčku« bilo treba obrniti se vse več), potem pa je opera na odru večkrat mogoča. Obe deli »Nabor« in »Lepa Vida« bi se s korekturami lahko, če ne stalno, vsaj delj časa gotovo držali na našem odr.

Od tistega časa, ko se je pri nas začelo glasbeno življenje pa do danes, je razen imenovanih še dosti drugih skušalo zadostiti zatevam opernega občinstva, od teh zlasti V. Parma, Benj. Ipavec, Josip Ipavec, Miroslav Vilhar, Feren Vilhar, Davorin Jenko. Od naših sta komponirala Jenko in Fran Vilhar na srbohrvaške tekste, Miroslav Vilhar je komponiral »Janko Ivanko« z italijansko muziko, Josip Ipavec pa mimodramatično delo »Možiček«.

Ostalima (B. Ipavec in Parmi) gre zaslužena hvala, da sta doprinesla svoj obolus k praksi kompozicije našega jezika, k izpopolnitvi dlike. Benj. Ipavec je komponiral opero »Tičnik« (glej »Romanc« v »Novih Akordih«) in opero »Teharski plemič«, o vrlinah katere je pa težko govoriti, ker mi je v celoti neznan.

Parmove opere niso sicer najslabše, karakter njegove muzike pa je kriv, da delj časa ne morejo obstati na repertoarju. Vendar se tudi njegove opere kakor n. pr. »Ksenijac« ne morejo opraviti kar tako kot ničvredne, ker ni mogoče pretreti, da je n. pr. »Ksenijac« po značaju glasbe mnogo resnejše delo (morda ne tako rutinirano) kot so povsod znane dunajske, ki iščejo le efekt na zunaj Marij Kogoj.

Knjige in revije.

Investige tehnične srednje šole v Ljubljani. Razvajanje tehnika našega učnega zavoda je objavilo konec šolskega leta poročilo o delovanju šole v dobi od ustanovitve 1. 1920. do danes. Investige nam radi lep vpogled v dejanie in snovanje te šole, ki je edina te vrste v državi. Vsebina je na kratko sledi: Prof. ing. arch. Rado Kregar: Tehnična srednja šola kot temelj bodočega umetno-obrtnega šole; prof. ing. Stane Premelj: Teknološki izrazov; prof. ing. Leo Novak: Situacijsko risanje in konvencionalne oznake (s slikami); prof. dr. Val. Rožič: Profesor Henrik Podkrašek, učitelj Davorin Volavšek; † Prof. Albert Šubic. — Organizacija zavoda: Prof. oddelkov in pregled učnih predmetov. — Izvestje. Poleg običajnih poročil nudi predlag izrednega delovanja članov profesorskega zavoda, popis ekskulzij in pregled uspehov učencev višje stavne šole pri raznih konkurznih razpisih. — Prilog obsegajoč 8 listov kaže del učencev po stavljenih nalogih.

Carinthiacus: Položaj Slovenaca pod Avstrijo in položaj Nemcev in Italijev in Srba, Hrvata in Slovenaca. Ljubljana, 1925. Izdal »Mojmanskij institut« v Ljubljani. Cena Din 5. — O tej velevarni publikaciji še izpovzgorimo.

Orlovske vestnike.

Položajna vožnja za orlovske prireditve v Zagorju ob Savi dne 28. junija večja od vseh postaj Slovenije. Kjerjaki torej kdo vstopi, naj da žigostati vozno karto do Zagorja z mokrim dnevnim postajnim žig

Fran Zaren:

Novi carinski tarif.

Uveljavljenje novega carin. tarifa 20. t. m. pomeni velevažen dogodek za celokupno naše gospodarstvo, tako za industrijo, poljedelstvo, kakor tudi za konzumenta.

V 700 postavkah, ki so grupirane v XVII poglavijih, navaja naš car. tarif sistematično glavne vrste blaga, za katere določa v dveh zneskih, carino za posamezno blago. Znese se razumejo v zlatih dinarijih, ki jih treba pomnožiti z 12, da dobimo višino veljavne carine v pap. dinarijih za 100 kg. Prve postavke — maksimalni tarif — se aplicirajo na blago, uvoženo iz držav, s katerimi še nimamo trgovinskih pogodb, dočim veljajo druge, nižje postavke za blago, ki prihaja iz držav, s katerimi imamo trg. pogodbe. Ker pridejo v praksi skoro samo te zadnje v poštov, se oziramo v naslednjih izvajanjih samo na določbe minimalnega tarifa. Pripomniti je treba, da se pri pogodbah s posameznimi državami tudi postavke minim. tarifa lahko dogovorno znižajo.

Že iz dejstva, da ima novi car. tarif samo 30 postavk več kakor dosedanje, je razvidno, da predstavlja samo redakcijo dosedanja. Z izjemo gotovih postavk VI., IX., X., XI., XIII., XIV. in XV. dela, ki so več ali manj predelane, je ostalo glede teksta tarifa po veliki večini pri starem.

Kar se pa tiče višine posameznih postavk, pomenijo ogromno povisjanje doseda-

njih, kakor je razvidno iz spodaj navedene razporednice.

Kljub temu, da danes ni mogoče ugotoviti posledic tako zelo zvišanih uvoznih carin, za katere se navadno v celiem obsegu ne podrazijo posamezne vrste blaga, je nedvomno, da mora slediti vsemu temu nezaslišana podražitev vseh izdelkov, kar se tiče celokupnega prebivalstva. Radi tega se pripravljajo po drugod načrti novih carinskih tarifov dolgo časa, z veliko temeljitostjo in vestnostjo in s sodelovanjem vseh interesiranih krogov in njihovih organizacij. V prvi vrsti ima tukaj odločitev seveda parlament.

Že zaradi dejstva, da se je izvršilo pri nas to delo pri zaprtih vratih, z naravnost ljubosumnim odrivjanjem javnosti, od ozkega kroga ljudi, ki jim sicer ne moremo odrekati niti sposobnosti, niti dobre volje, ki pa vendar nikakor niso v stanu pregledati raznovrstnih potreb naše produkcije in našega konzuma — ne moremo pričakovati od novega car. tarifa tiste koristi, kakor bi jo moral prinesi v dobi tako hudi preizkušenj našemu gospodarstvu.

Kako daleč je šlo zvišanje novih postavk napram starim, je razvidno iz sledeče razporednice (c. p. = car. postavka; prva številka pomeni dosedanje minim. tarif; druga novi minim. tarif; tretja povišek; četrtia povišek v odstotkih, vse v zlatih dinarijih):

Car. post.	5.	Riž	dosedaj	10,	sedaj	16,	povišek	6, t. j.	60%
"	12	Rozine	"	40	"	120	"	80	" 200 "
"	18	Limone	"	10	"	20	"	10	" 100 "
"	25	Kava sur.	"	50	"	80	"	30	" 60 "
"		Kava žg.	"	150	"	180	"	80	" 20 "
"	28	Čaj	"	100	"	120	"	20	" 20 "
"	29	Začimbe v zrnju: vanilija, žefran cimet, muškat poper in dr.	"	—	"	400	"	500	" 100 " 25 "
"	33	Detelja	"	—	"	10	"	novoupeljano!	
"		Pesno in repno seme	"	10	"	15	"	5	" 50 "
"	36	Trtesadike	"	—	"	10	"	nov!	
"	40	Hmelj	"	5	"	70	"	65	" 1300 "
"	60	Slanina sol.	"	45	"	60	"	15	" 33 "
"		" sušena	"	55	"	100	"	45	" 81 "
"	66	Mast	"	80	"	120	"	40	" 50 "
"	76	Kože sur.	"	10	"	—	"	odpravljeno!	
"		" suhe	"	20	"	—	"		
"	85	Ribe sveže	"	5	"	15	"	10	" 200 "
"	100	Kalafonija	"		"	5	"	15	" 100 "
"		" surova	"		"	20	"	10	" 200 "
"	103	Moka	"	8	"	10	"	2	" 25 "
"	104	Olie olivno	"	40	"	50	"	10	" 25 "
"	107	Tolščne kisline, olein	"	—	"	20	"	nov!	
"	108	Škrob	"	25	"	50	"	25	" 100 "
"	110	Sladkor	"		"	40	"	neizpremenjeno!	
"		kocke	"		"	30	"	30	
"		Sladkor	"		"	600	"	800	" 200 "
"		kristal	"		"	200	"	200	" 33 "
"	114	Alkohol	"		"	40	"	neizpremenjeno!	
"	121	Pivo (v sodih)	"	40	"	60	"	20	" 50 "
"	123	Jesip	"	25	"	40	"	51	" 60 "
"	124	Kvas za p.	"	60	"	100	"	40	" 66 "
"	127	Otrobi	"	—	"	150	"	nov!	
"	134	Čokolada	"		"	— kakao	"	120	" 200 "
"		"	"		"	200	"	80	" 66 "
"	136	Maslo	"	100	"	150	"	50	" 50 "
"		Sir	"	60	"	150	"	90	" 150 "
"	177	Petrolej	"	—	"	5	"	nov!	
"	183	Parafin	"	20	"	30	"	10	" 50 "
"	183	Stear. in palmid. kis.	"	20	"	30	"	10	" 50 "
"	184	Sveče iz paraf. in stear.	"	70	"	90	"	20	" 28 "
"	186	Nav. milo	"	30	"	60	"	30	" 100 "
"	187	Toal. milo	"	50	"	120	"	70	" 140 "
"	189	glicerin	"	30	"	40	"	10	" 38 "
"	191	kolomaz	"	12	"	20	"	8	" 66 "
"	192	ličilo za čevlje	"	20	"	42	"	22	" 110 "
"	197	Zvezlo	"	1	"	150	"	0-50	" 50 "
"	201	Amonijak	"	—	"	10	"	nov!	
"	211	Cilski soliter	"	—	"	10	"	nov!	
"	215	Galica	"	3	"	12	"	9	" 300 "
"	228	Ocetna kislina	"	175	"	200	"	25	" 14 "
"	234	zdravila	"	200	"	400	"	200	" 100 "
"	248	firneži	"	40	"	60	"	20	" 50 ,
"	255	Fosfati, Tom. žlindra kostna moka	"	—	"	2	"	—	nov!

Tekstilno blago iz bombaža:

"	277	gladke tkanine	100	"	150	"	50	"	50 "
"	278	pliš in slično	200	"	350	"	150	"	75 "
"	279	til in slično	280	"	500	"	220	"	79 "
"	280	nogavice	280	"	450	"	170	"	61 "
"	280	rokavice	280	"	500	"	220	"	79 "

Tekstilno blago iz lanu, jute itd.

"	296	tkanine iz lanu itd.	15	"	35	"	20	"	138 ,
"	297	til	380	"	500	"	170	"	52 ,
"	303	vrvji in izd.	40	"	80	"	40	"	100 ,
"	305	Vreče	15	"	70	"	55	"	36 ,

Tekstilno blago iz volne:

"	308	volna	—		10	"	nov!		
"	316	odeja (plahta)	100	"	250	"	150	"	150 ,
"	317	tkanine	150	"	280	"	100	"	67 ,
"	318	pliš in podobno	280	"	500	"	220	"	79 ,
"	319	nogavice, rokavice	480	"	600	"	120	"	25 ,
"	321	Rute, šali	350	"	500	"	150	"	42 ,
"	324	pozamenterija	200	"	600	"	400	"	200 ,

Svileno blago:

"	334	tkanine	—	"	2500			
<td

Umor Miklove družine v Mariboru.

IZPRED POROTE.

Maribor, 25. junija.

Obtožnica opisuje ta slučaj, ki je po svoji grozoti vzbuđil najširše zanimanje, sledi: Obtoženca sta 42 letni, v Bregu pri Ptaju rojeni in tja pristojni, oženjeni mizar Ivan Zlahtič in 30 letni, v Studencih pri Mariboru rojeni in v Hrenovice pri Postojni mizarški pomočnik Franc Čič. Ivan Zlahtič si je bil na Bregu pri Ptaju ustanovil mizarško delavnico, ki mu je krasno uspeval; živel je s svojo ženo Zofijo v velikem blagostanju in si zgradil lepo viro. Klub blagostanju pa Zlahtič ni vžival dobrega imena, ker je bilo splošno znano, da je bil že zaprt, da je bil že opetovan v preiskavi radi težkih zločinov in da se trajno peča s tihotapci in tati. V Zlahtičevi delavnici je bil med drugimi zaposlen Franc Čič, rojen zločinec, ki je imel za seboj že težko večletno ječo. Zlahtič in Čič sta sklenila znanje v mariborski kaznilnici, kjer sta bila skupaj zaprti. Zlahtič opisuje obtožnica kot izredno inteligentega, popolnoma brezvestnega zločinka, dočim je Čič surov zločinski tip, ki se je slepo pokoril in zanašal na prebrisanstvo svojega mojstra.

Umorjeni Vincenc Mikl je imel svoj dom in svojo čevljarsko delavnico v Studencih pri Mariboru na voglu Aleksandrove ulice. Tudi on je živel s svojo ženo Terezijo in 7 letno hčerko Hermino v sijajnih gmočnih razmerah. Toda tudi on je bil na slabem glasu in ljudje so govorili, da ima zvezne s tati in tihotapci. Dejansko je bil tudi Mikl že presedel težko ječo in prav v ječi se je bil tudi on seznanil z Zlahtičem in Čičem. Z njima je ostal tudi kasneje v zvezi ter sta mu bila še tri tedne pred umorom prinesla večjo množino usnja.

Dne 12. decembra 1924 so našli pomočniki, ki so prišli zjutraj na delo, Miklovo ženo in hčerko ubito, a delavnico in stanovanje izropano. Za gospodarjem Miklom ni bilo nobene sledi in je najprej padel sum zaradi umore Žlahtiča in Čiča.

Zlahtič je bil tudi na predelel težko ječo in prav v ječi se je bil tudi on seznanil z Zlahtičem in Čičem. Z njima je ostal tudi kasneje v zvezi ter sta mu bila še tri tedne pred umorom prinesla večjo množino usnja.

Dne 12. decembra 1924 so našli pomočniki, ki so prišli zjutraj na delo, Miklovo ženo in hčerko ubito, a delavnico in stanovanje izropano. Za gospodarjem Miklom ni bilo nobene sledi in je najprej padel sum zaradi umore Žlahtiča in Čiča. Žlahtiča so zaprli in pri hišni preiskavi so našli v njegovem domu čevlje in razne druge predmete, izvirajoče iz ropa pri Miklovih v skupni vrednosti 10.000 Din. Razen tega so bili našli v Miklovem stanovanju Žlahtičeve in Čičeve čevlje, ker sta se bila po umoru preobula. Čiča zaenkrat niso mogli dobiti v roke, ker je bil pobegnil v Italijo. Tam so ga arretirali šele čez par mesecov in dne 11. marca 1925 so ga priveli v mariborske sodne zapore. V tem so bili pa našli v gnoju pri Kopetjivej baraki na Betnavski cesti že razpadajoče truplo Vincanca Mikla. Glavo je imel razbito, a baraka je bila odkopljena s krovju in možgani. Kmalu nato so našli tudi težko železno kladivo, s katerim so bile ubite vse tri Miklove žrtve.

Preiskava je dognala, da sta bila Žlahtič in Čič usodne decemberske dneve odsotna iz Ptuja. Čič je odpotoval iz Ptuja dne 10., Žlahtič pa 11. decembra. Ta dan zvečer so ju videli pri Miklovih v Mariboru. Dne 12. decembra sta se vrnila v Ptuj, in sicer Žlahtič čudno prepadel in s krvavim očesom. Razen tega so pri hišni preiskavi našli pri Žlahtiču, kakor že omenjeno, razno blago in predmete, ki so bili Miklova last.

Klub vsem dokazom je Žlahtič, ki je bil že preje trirat v preiskavi zaradi umorov, a se je znal s svojo veliko prebrisanstvo vselej izviti, izprva vsako krivdo tajil. Kasneje pa si je izmisli celo bajko, v kateri je označil kot krivca napol slaboumnega posestnika in bivšega orožnika Planine s Sp. Brega, ki je imel

Pa ne mislite, da je bil lord Glenarvan mračnjak, ki je zaostal za svojim časom, ozkosrčen in neinteligent. Ravnino narobe: čeprav je ostal Škot z dušo in telesom, Škot starega kova, je odpril v svoji grofiji napredku in prosveti vrata na stežaj. Za čast Škotske se je potegoval, kadar je tekmaloval s svojo jahto pri vožnjah Royal-Thames-Yacht-Cluba.

Edvardu Glenarvanu je 32 let; visoke rasti je in strogi potezi, toda v očeh mu seva neskončna dobrota, vsa njegova osebnost je prepojena s poezijo rodnega kraja. Vsi vedo, da je lord Edvard skrajno poegumen, podjeten, viteški, pri tem pa nad vse dober, boljši od svetega Martina samega, kajti on bi dal cel plašč svojim ubožcem.

Lord Glenarvan je komaj tri mesece poročen; oženil se je s Heleno Tuffnelovo, hčerko znamenitega gografa, ki je postal žrtev svoje vede in svoje strasti za odkritja.

Miss Helena torej ni bila iz plemenitaškega rodu, da bila je Škotinja, kar je v Glenarvanovih očeh edno več ko vsako plemstvo; to mlado, ljubezni, srno in zvesto deklico si je izbral gospodar Malcolm za družico v življenju. Srečal jo je nekega dne, ko je živila sama, sirota, skoro brez premoženja v očetovi hiši v Kilpatricku. Spoznal je, da bi mu mogla biti uboga deklica izvrstna žena, in poročil se je že njo.

Lady Helena ima dvaindvajset let. Oči mlade blondince imajo v svoji modrini nekaj, kar spominja na Škotska jezerja v lepih pomladanskih dneh. Ljubezen in hvaležnost jo vezeta na moža, a ljubezen kot hvaležnost. Da je edinka bogate, plemenite

družine, on pa uboga sirota, niti za trenutek se ne bi pomiciljala. Njeni podložniški jo obožujejo; radi bi žrtvovali življenje za njo, ki ji ne pravijo drugače kot nešta dobra gospa iz Lussa.

Lord Glenarvan in lady Helena sta srečno živila na gradu Malcolm, v sredini ponosne in divje gorske narave; sprehajala sta se v senci konstanjev in sikkomor, na bregovih jezera, kjer še odmevajo bojne pesmi iz starih časov, po zaraslih soteskah, kjer pričajo stolte razvaline o škotskih junakih in velmožih. Danes blodita po brezovih in macesnovih šumah sredi med obširnimi polji in rumenkastimi stepami; jutri plezata po strmih obronkih Ben Lomonda ali pa dirjata na konju preko zapuščenih ravnin in motrit, spoznavata, občudujeta to poetično pokrajino, ki ji pravijo Rob-Roy, in vse te slavne kraje, ki jih je tako mogočno opeval Walter Scott. Zvečer, ko leže noč na zemlji in se prikaže na obzorju »Mac Farlanova svetilka«, blodita po bartaznah, starih okroglih hodnikih, ki obdajajo Malcolm kot nazobčan ovratnik; tu sedita na samotnem kamnu, zamišljena sama vase, ko da sta sama na svetu, vse naokrog pa molči narava v bledem luninem svitu, medtem ko se seli noč na temne gorske vrhove. Tu sedita poglobljena v ono čisto vzhodenje in notranjo zanesenost, katere skrivnost poznajo na zemlji le ljubezni srca.

Tako so minevali prvi meseci v zakonu. Toda lord Glenarvan ni pozabil, da je njegova žena hči velikega pomočnika. Cesto si je govoril, da mora imeti lady Helena tam nekje na dnu srca želje svojega očeta, in ni se motil. Zgradil je »Duncana« z namenom, da ju ponese proti najlepšim deželam sveta, po valovih Sredozemskega morja do grških otokov. Mislite si veselje gospa Helene, ko ji je mož podaril »Duncana! In zares, ali si morete misliti večjo radost nego potovanje dveh ljubečih se src po ljubkih

zato je šel v Maribor peš. Paket je skril greško na nekem grmovju. Na Aleksandrovi cesti sta se srečala z Žlahtičem, nakar sta poplavila po raznih gostilnah. Nato je odšel Žlahtič k Miklu in mi naročil, naj prinesem zvečer paket v baraku na polju pri Studencih. Čič pa paketa ni več našel in je odšel k baraki praznih rok. Tja sta prišla tudi Mikl in Žlahtič, ki sta se glasno prepričala in se kmalu začela med seboj ruvati. Med ruvjanjem je Žlahtič padel na tla. Čič je priskočil Žlahtiču na noge, nakar se je pričel boj med Miklom in Čičem. Mikl je zgrabil Čiča za vrat. V tem trenutku pa je potegnil Čič iz žepa kladivo in začel tolči Mikla s kladivom po glavi, dokler ni Mikl obležal. Miklovo truplo sta nato Čič in Žlahtič zavlekla na bližnji kup gnoja, ga pokrila, in se dogovorila, da hočeta odstraniti s sveta še priče, to je Miklovo ženo in hčerko. Šla sta na Miklov dom. Žlahtič je ženi predstavil Čiča za agenta, ki kupuje čevlje, in da je že vse dogovorjeno z možem, ki bo kmalu prišel. Nato je žena začela razkazovati čevlje. Žlahtič je med razkazovanjem Čiču večkrat namignil, nej izvleče iz žepa kladivo. Ker pa se je Čič obotavil, je sam udaril Miklovo od zadaj po glavi, da je takoj padla. Nato je odšel v spalnico, kjer je s kladivom udaril po glavi hčerko, ki je ležala v postelji. Da odvrenta sum od sebe, sta po hiši vse razmetala. Nato sta se preoblekle in preobula, pobrala obliko, ure in dragocenosti in sta odšla v Hoče, odtod pa v Strnišče. Iz Strnišča je Čič pogebnil v Italijo, kjer so ga v Trstu prijeli.

Tako se glasi izpoved obdolžnega Čiča.

V preiskovalnem zaporu je Čič trdil, da je oziroma tri osebe umoril, zadnje dve dogovorno z Žlahtičem. Opozorjen na to izjavo se je izgovarjal, da je rekel tako zato, ker je hotel spočetka vso krvido vzeti na sebe sam kot človek, ki nima nič za izgubiti, Žlahtič pa ima družino. Ker pa ga je Žlahtič v sredu pred zagovornikom tako zelo očrnil, se je premisil in sklenil povedati vse po pravici.

Žlahtič pove v bistvu glede prihoda v Maribor in o dogodkih do večera isto kot Čič. Prvotno je poskušal z alibi. Dokazoval je, da je dotični četrtek hodil po Mariboru z neko žensko, ki prodaja škarje, z njo okoli pil in je bil zvečer v času, ko se je umor izvršil, z njo v mariborskem parku. Nato ga je ona še spremila v Ptuj. Ko se je ta zagovor izjavil, je obdolžil nekega drugega, s katerim sta baje imela Mikl in on nedovoljene zveze. Ko se je tudi ta poskus izjavil, se zagovarja, da je bil on sam pri Miklu, ni mu pa nicesar žalga storil. Prišel je k njemu in mu povedal, da naročenega blaga še ni prinesel, pač pa da ima 4 kože, če jih hoče kupiti. Mikl mu je začel očitati, da je to storil nalač, ker da prodaja razno blago raje nekemu drugemu čevljarskemu mojstru, kateremu je že prej precej prodal, in da ne verjame, da bi ne bilo zaboja z blagom v baraki, kakor sta se znenila. Vzel je kladivo in kleše za vsak slučaj, če je zaboju takoj. Ko pa je videl, da ni niti štirih kož, katere je Čič nekje v vagonu zgubil, se je razrezil. Začel se je prepričati, da je potresal, da mu da vode, da si umije oči od tepeža. Žena pa tegu ni hotela verjeti in Čič je bil sirov z njo. Začela sta se v delavnici prepričati in kaj se je potem zgodilo, on ni videl, ampak zvedel še od Čiča. Sploh ne ve, zakaj sta Šla Miklova in Čič v delavnici. Otroka je slišal samo jokati. Vzel ni Miklu nicesar, ker je oba kovčka vzel Čič in ju shranil v njegovem delavnici. Zakaj je poma-

gal Mikla zakopati, tudi ne ve. Žlahtič prizna, da je bil že radi petih umorov v preiskavi.

Po konfrontaciji obeli vztrajata vsak pri svojem zagovoru. Žlahtič je skrajno miren in hladnokrvan, Čiču silijo solze v oči. Staršev Čič ne poznata, Žlahtiču pa živita še oba zdrava. Sestra Žlahtičeve matere da je bila umorovna. Tako je pripovedovala mati. Bratranec Žlahtičev je pa umrl v norišnici.

Nato se je prebral ogled in izvedeniška munjenja. Med porotniki krožijo fotografije o vseh dogodkih. Ljudem se pokaže lobanja umorjenega Mikla, ki so mu jo pri obdukciji odrezali in v svrhu lažjega pregleda skuhali, ker pri razielešenju to ni bilo mogoče; tako je bila od udarcev deformirana. Med gledalcem se je čulo pritajeno ihtenje.

Žlahtič zagovornik dr. Lipold je predlagal, naj se dožene Žlahtičeve duševno stanje in razprava preloži. Isto predlagata tudi dr. Snuderl kot zagovornik Čiča. Sodni dvor zavrne obo predloga, ker za to ni nobenega povoda, niti se nista obtoženca na to sklicevala. Tudi ni opaženi nikakega tozadnevnega znaka, ker se oba obtoženca skrajno logično zagovarjata.

Razprava se je ob 2. popoldne prekinila in nadaljevala ob 4.

POPOLDANSKA RAZPRAVA

se je vršila ob ogromnem navalu občinstva. Policijska straža, četudi ojačena, je popolnoma odpovedala. Ljudje so pri vseh prostih vhodih vdrli v portno dvorano.

Žlahtič se je najprej zagovarjal, da je bil v življenju trikrat spolno bolan, dvakrat v Nemčiji, enkrat v Ptaju. Radi slabo razvitega uma je moral hoditi tri leta v prvi razred ljudske šole.

Zasliševanje prič.

Priča Svemšek pravi, da je videl Žlahtiča pri Miklu kake tri tedne pred umorom, da pa ne ve, kaj sta govorila. Usodni četrtrek zvečer ga je videl popoldne pri Miklu in se je ta še počivali, da bo »nočoje naredil zopet dober kšteti. Drugi dan je on kot njegov pomočnik prišel, da bi delal, pa je bilo vse zaprto. Poščirelo so mu je priti v hišo, kjer je našel v delavnici Miklovo ženo krvavo na tleh. Ko je prišel v spalnico, je videl tam pod odojevno hčerko.

Priča Fanejdli, ki stoji v I. nadstropju Miklove hiše, pravi, da je dotično noč čula, kako je gospa Mikl dvakrat grozno zavplila, nato se je čul ropot, kakor bi padalo železo. Tudi pes je močno civilil. Drugi dan je bila pri komisiji, kjer je opazila, da je bilo po sobi vse razmetano.

Nadaljnje priče so na splošno potrdile, da so videle Žlahtiča in Čiča ob 6 zvečer pri Miklovih. Videle so tudi, da je Mikl z njima odšel.

Priča Planinc Anton, katerega je Žlahtič dolžil umora in ki je bil radi tega 8 mesecev v preiskovalnem zaporu, pod prigozo odločno izpove, da je bil njemu Žlahtič popolnoma nepoznan človek, da ni ž njim prodajal in da je popolnoma izmislieno, da je Žlahtič načeval na takta pota. Za trimesečni zapor zahleva od Žlahtiča 50.000 Din odskodnine.

Zaslišani so bili tudi uslužbenici oziroma pomočniki Žlahtiča, ki potrdijo, da je Žlahtič dotični četrtrek zjutraj rekel, da gre v Strnišče nekaj delat in da se bo vrnil najbržje šelev v petek zjutraj. Vsi pa potrdijo, da je bil popolnoma normalen človek.

V obči so priče potrdile, da je popolnoma izmislijan zagovor Žlahtiča in Čiča, ki trdita, da sta umorila Mikla v nekakem silobranu.

Iz vse razprave je bilo razvidno, da je šlo za popolnoma premislijen, na skrajno razmiran, način izvršen roparski umor bogate Miklove družine, kajti vse priče potrdijo, da

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski spis Jules Verne. — Poslovenil A. B.

Pa ne mislite, da je bil lord Glenarvan mračnjak, ki je zaostal za svojim časom, ozkosrčen in neinteligent. Ravnino narobe: čeprav je ostal Škot z dušo in telesom, Škot starega kova, je odpril v svoji grofiji napredku in prosveti vrata na stežaj. Za čast Škotske se je potegoval, kadar je tekmaloval s svojo jahto pri vožnjah Royal-Thames-Yacht-Cluba.

Edvardu Glenarvanu je 32 let; visoke rasti je in strogi potezi, toda v očeh mu seva neskončna dobrota, vsa njegova osebnost je prepojena s poezijo rodnega kraja. Vsi vedo, da je lord Edvard skrajno poegumen, podjeten, viteški, pri tem pa nad vse dober, boljši od svetega Martina samega, kajti on bi dal cel plašč svojemu orožniku Planine s Sp. Brega, ki je imel

Lord Glenarvan je komaj tri mesece poročen; oženil se je s Heleno Tuffnelovo, hčerko znamenitega gografa, ki je postal žrtev svoje vede in svoje strasti za odkritja.

Miss Helena torej ni bila iz plemenitaškega rodu, da bila je Škotinja, kar je v Glenarvanovih očeh edno več ko vsako plemstvo; to mlado, ljubezni, srno in zvesto deklico si je izbral gospodar Malcolm za družico v življenju. Srečal jo je nekega dne, ko je živila sama, sirota, skoro brez premoženja v očetovi hiši v Kilpatricku. Spoznal je, da bi mu mogla biti uboga deklica izvrstna žena, in poročil se je že njo.

so videle tam Čiča in Zlahtiča, celo to, da je Čič že 14 dni pred umorom stikal okoli Miklove hiše.

Mikl Anton, brat umorjenega, je izpovedal, da je pokojni imel dva obrta, 10 pomočnikov, torej krasno vpeljano podjetje. Od strank je imel iztrirati najmanj 100.000 Din. Miklovim se je dobro godilo in je Čiču in Zlahtiču očividno ugajalo to premoženje.

Pri razpravi je bilo navzoča tudi najmlajša — 7 letna — Miklova hčerka, ki je bila dotično noč slučajno pri svojem stricu Antonu in tako ušla gotovi smrti. Od cele družine je edino ona ostala pri življenu.

Zagovornik dr. Lipold je nato ponovno predlagal, da se preišče Zlahtič z ozirom na

njegov popoldanski zagovor glede spolne bolezni. Hodni dvor je predlog zavrnil.

Ker se je nagromadilo toliko vprašanj, ki naj se stavijo porotnikom, se je radi tega, da se vprašanja kolikor mogoče precizirajo, preložila razprava na jutri ob 10 dopoldne. Jutrišnja razprava bo obsegala edino še vprašanja porotnikom, govorje državnega pravdnika in obeh zagovornikov ter sodbo.

Značilno je, da se je Zlahtič tekom cele razprave popolnoma hladnokrvno obnašal, kar da ne bi šlo za njegovo glavo. Tudi njegova žena, ki se je sicer pričevanje odpovedala, je enako brez vsake vznemirjenosti prisostvovala razpravi.

Gospodarstvo.

Protizakonito budžetiranje.

Državni proračun je najtočnejša slika politike vlade na vseh poljih. Način, kako se prisnava vrši budžetiranje, je naravnost proti dočiščem zakona o državnem računovodstvu.

Čl. 1. zakona o drž. računovodstvu pravi, da državni proračun predstavlja enotni zakon, s katerim se v naprej določajo in odobravajo državni dohodki in izdatki. Čl. 113. ustave pravi, da ima parlament vsako leto odobriti državni proračun za leto dni. Čl. 2. zakona o drž. računovodstvu pravi, da pomeni proračunsko leto časovno razdobje, za katero se odobravajo izdatki in dohodki. To razdobje traja od 1. januarja do 31. decembra. Nekaj drugega je računsko leto, ki je: čas, v katerem se imajo zaključiti vsi računi o dohodkih in izdatkih, kar traja do 1. aprila po poteku proračunskega leta.

Nadalje mora — po zakonu seveda — vsako ministrstvo predložiti finančnemu ministrstvu svoj posebni proračun najdalje do 10. avgusta. Finančno ministrstvo mora potem sezaviti splošni proračun do 1. oktobra in ga predložiti parlamentu.

Proračunske dvanaestnine pridejo v poslov, če nastopijo kakve zaprte rednemu proračunu, da ne bi nastala praznina.

Čl. 33. zakona o drž. računovodstvu pravi: Ako parlament ni mogel ugotoviti novega proračuna pred 1. januarjem, more podaljšati proračun pret. rač. leta do novega proračuna. Zakonski predlog za podaljšanje proračuna za eno ali več dvanaestnin se mora predložiti do 10. decembra.

Kako se je pa pri nas budžetiralo do sedaj, je razvidno iz sledečih podatkov:

S finančnim zakonom 1919-1920 odobreni krediti so veljali od 1. junija 1919 do 1. junija 1920 (proti čl. 2. zakona o drž. računovodstvu!) 27. junija 1921 je bil predložen začasnji proračunski zakon o prorač. dvanaestnih za mesec: junij, julij, avgust, september, oktober, november, december 1921. Krediti po tem zakonu so veljali od 1. 6. do 31. 12. 1921. Namesto eno leto je trajala proračunska doba 6 mesecev.

Tudi od 1. jan. do 1. avgusta 1922 so bile dvanaestnine torej za 7 mesecev!

S finančnim zakonom 3. julija 1922 se stavljeni proračunsko leto je trajalo od 1. avgusta 1922 do 1. junija 1923, torej 11 mesecev.

Finančni zakon za leto 1923-1924 predstavlja čas od 1. avgusta 1923 do 1. aprila 1925, torej 49 mesecev.

Finančni zakon za leto 1924-1925 predstavlja dobo od 1. aprila 1924 do 1. aprila 1925, torej za 1 leto, ali je začelek nezakonit.

Zakon 31. 3. 1925 o dvanaestnih od aprila do julija podaljšuje proračun 1924-1925.

Torej dosedaj (in menda še takoj kmalu tudi ne) ni bilo niti enega rednega proračuna!

* * *

Uradni tečaji za mesec julij 1925. Finančno ministrstvo je odredilo za mesec julij 1925 sledeče uradne tečaje: napoleondor Din 225, turška lira Din 252, angleški funt Sterling 280, dolar 57,50, kanadski dollar 57, nemška zlata marka 13,70, poljski zlat 9,71, avstrijski šiling 8,10, 100 francoskih frankov 271, 100 švicarskih frankov 1117, 100 italijanskih lir, 100 belgijskih frankov 268, 100 holandskih goldinarjev 2390, 100 romunskih lejev 26,50, 100 bolgarskih levov 41,50, 100 danskih kron 1100, 100 norveških kron 970, 100 španskih pezet 840, 100 grških drahem 96, 100 češkoslovaških kron, 1 milijon mažarskih kron 810.

Ker se je nagromadilo toliko vprašanj, ki naj se stavijo porotnikom, se je radi tega, da se vprašanja kolikor mogoče precizirajo, preložila razprava na jutri ob 10 dopoldne. Jutrišnja razprava bo obsegala edino še vprašanja porotnikom, govorje državnega pravdnika in obeh zagovornikov ter sodbo.

Prijavni termin je za udeležbo na V. Ljubljanskem velesejmu, ki se vrši od 29. avgusta do 8. septembra t. l., bo v kratkem zaključen. V naših razmerah, kjer se neprestano snujejo nova in prednagradijo obstoječa tvorniška podjetja, kjer se produktom še vedno odpirajo novi izgledi konzuma, nove možnosti razpečavanja, je velesejem vsem producentom in velenigradcem v izredno korist in podporo, ki je ni mogoče nadomestiti. V svojem okrilju bo zbral tisoče in tisoče kupcev in vsakemu producentu in trgovcu, ki si ne zapira oči pred neprecenljivimi koristmi, ki mu jih velesejem nudi, priporočamo, da se ga kot razstavljalec udeleži ter nemudoma vpošije upravi velesema svojo prijavnico.

Pozor pred nereelnimi inozemskimi lesnimi trgovci. Piše nam lesni trgovec iz Maribora: Po celi Sloveniji so se zopet pojavili raznovrstni inozemski lesni trgovci, posebno iz Italije pa tudi iz Nemčije in Švice, kateri se navadno izdajajo kot lesni industriji in lesni velenigradci in navedejo za informacije celo večje inozemske bančne zavode. Nekateri kujujo manjše količine, večina pa celo na veliko in sklepajo pogodbe na stotine vagonov in zahtevajo takojšnjo dobavo. V nekaterih slučajih plačajo preve dobljene vagonje, navadno pa zahtevajo že prvo dobavo na kredit in se sklicujejo na dobre reference in na veliko trgovino. Večkrat plačajo 20, 30 in tudi še več vagonov, da dobijo zaupanje, zadnjo dobavo pa ostanejo v večjih zneskih dolžni in tako oškodujejo občutno naše lesne trgovce in producente. Radi tega je svariti ponovno vsakogar, naj bo manjši ali večji trgovec, posestnik žag ali drugi producent, nobenemu inozemskemu lesnemu trgovcu, pa če ima še take reference brez denarja, akreditiva ali popolnega zasiguranja denarja odposlati ali kreditirati lesa, ker se take dobove navadno sploh ne plačajo in take tirjatve se največkrat tudi sodniško ne morejo iztrirjati.

Valorizacija. V trgovinskem ministrstvu je odobrena valorizacija investicij do konca leta 1916. Zneski, ki so navedeni v bilanceh v kronah, veljajo v štirikratnem iznosu v dinarijih. Temelj za računanje valorizacij tvoji znesek, ki ga izkazuje zadnja bilanca.

III. kongres mednarodne trgovske sborne v Bruslju. Dne 21. t. m. se je slovesno otvoril v Bruslju III. kongres mednarodne trgovske sborne, kateremu prisostvuje okoli 500 delegatov, od teh 250 iz severnoameriških združenih držav.

BORZA.

Dne 25. junija 1925.

DENAR.

Zagreb, Berlin 13.795—13.945, Italija 2.1415—2.1715 (2.1425—2.1725), London 281.25—284.25 (280.70—283.70), Newyork 57.00—58.40 (57.04—58.44), Praga 1.7105—1.7845 (1.7115—1.7855), Dunaj 8.175—8.235 (8.115—8.235), Curih 11.23—11.33 (11.24—11.34).

Curij, Belgrad 8.90 (8.875—8.975), Pešta 0.007250 (0.00724—0.00727), Berlin 1.2250, Italija 19 (19—19.10), London 25.085 (25.025—25.045), Newyork 515 (514.75—515.25), Pariz 23.75 (23.00—24.05), Praga 15.25 (15.20—15.30), Dunaj 72.55, Budapest 2.40 (2.325—2.425), Sofija 3.70.

Dunaj, Devize: Belgrad 12.24, Kodan 138.05, London 34.495, Milan 26.15, Newyork 709.35, Pariz 32.64, Varšava 136.05. — Valute: dolarij 706.30, angleški funt 34.41, francoski frank 32.60, lira 26.17, dinar 12.23, češkoslovaška krona 20.985.

Praga, Devize: Lira 125.58, Zagreb 58.45, Pariz 155.87, London 164.10, Newyork 33.75.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana, 7. odst. inv. pos. 62 (bl.); vojna odškodnina 217.50 (bl.), Celjska posojilnica 200—205, Lj. kreditna 225—225, Merkantilna 100—104, Pradešiona 800—800, Slavenska 175—185, Sirojne tovarne 134 (bl.), Trbovlje 320—338, Vevče 100—111, Stavna družba 265—280, 4 in pol odst. zadolžnica 20 (den.).

Zagreb, Hrv. eskomptna 100—103.50, Hipobanka, Zagreb 56, Jugobanka 98—100, Lj. kreditna 260, Pradešiona 800, Slavenska 70, Gutmann 260, Slavonija 65, Sečerana 502—525, Vevče 100, Trbovlje 340, 7 odst. inv. pos. 62.50, vojna odškodnina 215.

Dunaj, Efekti: Alpine 29.8, Greinitz 18.7, Kr. industrijska družba 29, Trbovlje 42.4, Hrvatska eskomptna banka 12, Leykam 14.1, Jugobanka 11, Hipobanka 6.5, Avstr. tovarne za dušik 16.6, Gutmann 42.5, Slavex 15.8, Slavonija 5.

BLAGO.

Ljubljana, Les: Hrastove vozovne dežice, 43 mm — 2.65 m, 53 mm — 2.85 m, I. in II. vrsta, fco meja 1300, 1320; deske, III. vrsta, 20 in 25 mm, fco meja 450 (den.); bukovo oglje, Ia, vilano, eksp., fco meja 1 vag. zaklj. 94.50; bukova drva, 1 m dolž., suha, fco nakladalna postaja 3 vag. zaklj. 19.—Zito in poljski pridelki: Pšenica Hardwinter II., par. Postojna trans. 415 (bl.); kruza, slavonska, par. Jesenice 1 vag. zaklj. 215; ječmen srbski, 60 kg, par. Ljubljana 825 (bl.), krompir novi, fco štajerska postaja 225 (bl.).

Poravnajte naročnino!

Specialna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih in drugih strojev **LUDOVIK BARAGA** Ljubljana,

Selenburgova ulica št. 6/1
Telefon stev. 950

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1.50 ali vsaka beseda 50 par. Nejmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko!

KONTORISTINJA

zmožna vseh pisarniških del — išče službo. Gre tudi kot blagajničarka. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na upravo pod šifro: »Kontoristinja« št. 4129.

KLJUČAVNIČARSKI POMOČNIK

dobro izvezban, išče službo v Sloveniji. Nastopi takoj. Ponudbe na upravo pod: Vesten in priden 4149.

DEKLE

sposobna za vse hišne posle, in dobro KUHARICO išče trgovina Franjo Rudolf — Brod na Savi 4136.

Malta družina išče marljivo, pobožno, boljše.

dekle

ki bi znala dobro kuhati in opravljati lažja hišna dela. Plača dobra. Ljubica Ilinc, Osijek I., Aleksandrova ulica I., št. 4128.

Konfekcijska tovarna FRAN DERENDA & CIE., Ljubljana, Emonska cesta 8 sprejme v svojo tovarno vsestransko izvežbanega

KRZNARJA

(starješo moč).

POZOR, Amerikanci !

Hiša, zidana, v dobrem stanju na Dolenskem, tik Žel. postaje, blizu mesta, cerkev in šole, vrt in veliki sadnosiški, ugodno naprodaj. Naslov pri upravi pod 4010.

ODDAJA

plesarskih del, vseh oken in vrat šole v Hrušici. Ponudbe je vložiti do 3. avgusta 1925 do 12 opoldne. Natančna pojasnila daje uprava istotam. — Krajni šolski svet v Hrušici pri Ljubljani. 4146

Kupim eno- ali dvedružinsko HIŠO

v sredini mesta Ljubljane, v kateri bi lahko dobil novembra stanovanje 3 sob in pritlikin. Cenjene ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro 4036.

BENCIN - MOTOR

v dobrem stanju, 12 PS, se poceni proda. — Elektro-MOZIRJE. 4137

Ia Portland-cement

samo prvorstno blago, v vsaki množini, v sodih in juta-vrečah, nudi po najnižji tovarniški ceni TOVARNA CEMENTA, ZIDAN MOST.

KOSTANJEV

kupujem vsako množino — svež ali sub, na vseh dolnjih postajah. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Tanin« 4105.

Išče se pošten, zdrav

</